

Ikuó nìùbè tōmmú pátírì **Di mpátírì tɔ̀ t̀̀ ń́aàntì**

Dináaànkèè ketirì ikuó nìùbè pátírì miéke ti náá nKuyie ndo òò yúmè mme M̀̀ỳ̀iisi metaummè tou miéke ké nhò ń́aànnè. De kó dipátírì dim̀̀ou miéke ti yóó yàmu Kuyie nnàkémè M̀̀ỳ̀iisi ku kuó nè ku tannò p̀̀éu Isidayeeriibe kpéí. Nè kù bè d̀̀únnèmmè dinùù ke tú kè wèè t̀̀ t̀̀ nku tannò ke d̀̀ari yè yèmmè dèè yó nte kè wè nfòù (18:5, de kó tináaàntì bomu Odommu mukàmmù 10:5). Kuyie nné nàké mu Isidayeeriibe ke bè wénk̀̀nne bè bo deite m̀̀è botí yedíintàrè yèè yó mbè díítì bembè nè ku be kó metaummè nè bè dò nkéndòmmè, kè metaummè tou menke ntú metaummè tou. Bèè feu iwũò Kuyie nkè bè ntũ nyikuó duó ke d̀̀ommè kè ikuó nìùbè ndake de kó mutōmmú kpéí, ké ntú benitibè. Bá wèè nìtì Isidayeeriibe miéke kè wèè yenténè omáà med̀̀arimè yeime kù yetemè ke bá ncaàri ikuó nè be kó med̀̀arimè miéke. Kuyie nyí tú meyei nkaku, kù sàmu, ke d́́o benitibè. Kuù tu mufòmmu, dèè te kè kù d́́o ku nìtibè nsà kù d̀̀ommè, kè dèè yie nkè be mómmámbe kè bèè m̀̀ote mufòmmu, kèmm̀̀ote medókùmmè kù duó nyèè tannò Isidayeeriibe.

Mèmmè Yesu yè nti dèntemè ke ìkú ye ìnkè ke béi nke tú: Dí ndó di k̀̀be t̀̀bè di d́́o m̀̀è botí di mómmámbe (Matie 22:39).

Di mpátírì ń́aàntì duó ke d̀̀ommè

1. Iwũò féù kó ikuó 1-7
2. M̀̀ỳ̀iisi c̀̀ánnémè ikuó nìùbè ketibè Kuyie ntōmmú kpéí 8-10

3. Dèè ci nè dèè í ci 11-16

4. Isidayeribe cáámmè ke tú Kuyie nkòbe:

Mùù te kè bè í dò nkényo mmeýĩ 17

Kuyie ndonté bè bo ndó mèè botí betòbè 18-20

Ikuó tómmú nè yebaa nyèyiekè Sifube dò nke
ní baá nyè bá dìì benni 21-23

Kuyie ntannò nè ku kuó nè kù bè dǎunnè dìì nùù
24-27

IWŪŬ FÈÙ KÓ IKUŬ

Bè yó nfeu ù wũ ò ke tuò

¹ Ti Yiè nKuyie ndo yúo Mǎyiisi ku taummè tou borè nde kóò nàké ke dǎ:

² Á náké Isidayeribe ke dò mí ndi Yiè nKuyie n tú:

Kè di kóò mǎù dǎ ké n féúté feǎfè, fè bo na kéntú fediefè yoo fesámǎfè.

³ Kè wèè dǎ ké n féúté feǎfè kétuǎ, fè ntú fedaafe kénkra kuyènkù, kòo fè kùǎ metaummè tou bòrìnùù kè n cǎuté o pǎnnì.

⁴ Wèè daá nho nǎtè fè yuu ké fè nni nféúté kétuǎ kè n cǎuté o pǎnnì kóò cǎé nho yèi.

⁵ De kó difǎnkúò kòo n féúté o òfè metaummè tou ìkè kè ikuó nìùbè Anǎ bí míété meýĩ ndiwũǎtǎnnì dìì bo metaummè tou bòrìnùù kéfité,

⁶ ké fè fèté kékéké fè tùòti.

⁷ Kè ikuó nìùbè Anǎ bí tǎtǎnne muhǎǎ ndiwũǎtǎnnì kǎtíi nyideí,

⁸ kǎtúóté itùòti nè diyuu nè mekùò nkperε kédáá ndiwũǎtǎnnì muhǎǎ òyǎnkè,

⁹ kǎhǎúté tǎnautì nè yekpáá nkè ikuó nìùtì de tuǎ ndemǎu diwũǎtǎnnì ìnkè. De kó feǎfè yóó tuǎmmu

kéntú dipānnì dìì kó kufṣṣku n naati mí ndi Yiè nKuyie.

10 Kòò mǎù me ndó kéféúté fepièfè yoo tebuatè ké m pǎ kētuò ndè ntú dēdaarè kénkpa kuyènkù.

11 Kòò dè nni n féúté diwũṣtònnì bakù cǎnku bíékè metaummè tou bòrìnúù, kè ikuó nìùbè Anṓ bíí míéte meyĩ ndiwũṣtònnì kéfíté.

12 Kòò kéké fe tùòti kè ikuó nìùtìi ì daá ndiwũṣtònnì muhǎá òyĩnkè nè diyuu nè mekùò nkperε,

13 késúuté tinautì nè yekpáà nkè ikuó nìùtìi dè nni mbenke kè dí dè tùò ndemǎu diwũṣtònnì ìnkè. Dε kó fεṣṣè yóó tuǎmmu kéntú dipānnì dìì kó kufṣṣku n naati mí ndi Yiè nKuyie.

14 Kòò mǎù me ndó kékúò tenòtè ké m pǎ kētuò, wèe tǎní tenónkpetε yoo dikpεtinónkperì.

15 Kè ikuó nìùtìi tē kàtenè diwũṣtònnì borè kényĩúte te fǎnìí kētōte te yuu ké dì tùò ndiwũṣtònnì ìnkè, kédεite te yĩ nkémíéte diwũṣtònnì píkù,

16 kédεite te bòtìrì nè te cìtì, ké dè ùtòó diwũṣtònnì píkù diyìè yìèní kèè bíékè bè uutoo dè mutápeí mmekùò nkǒmu,

17 kényaté tenòtè te fièti saku, kényóu kè dè nkpaá cáátí kòò tē tùò ndiwũṣtònnì ìnkè, tē yóó tuǎmmu kéntú dipānnì dìì fṣṣku n naati mí ndi Yiè nKuyie.

2

Tidiitì kó yepārè

1 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mǎyiisi ke dò: Kòò mǎù dó ké m pǎ tidiitì tì ntú tìsààtì, kòò tì nàa nkéyǎore mekùò nkécōnné tihúúntì,

² Kétóní de kó muyuo nkéduó nyikuó nìùbè Anṵṵ bí, kè bèe yété de kó muyuo mmùù me nkəkéné mekùò nkéyóóté tihúúntì timṵṵ de ìnkè kétuṵ nkè dèe benke ke dò ndipānnì dimṵṵ tú n kperi. De kó dipānnì yóó tuṵmmu kéntú dipānnì diì fṵṵku n naati mí ndì Yìè nKuyie.

³ De kó muyuo mmùù sùs, mmù yó ntú Anṵṵ nè o bí bè kṵmu mmu ke yé bè mù nni mpāmè mu kè mù cāā.

⁴ Kè wèè dó ké m pā tidiitì kó dipānnì, kòò dó kèpūnnému de kó tidiitì wèe āntenè de kó muyuo nsààmù nè mekùò nke báá ānné mutie mùù muuti pṛṛ, kèpūnné de kó mudii kéwaare mekùò.

⁵ Kè kupṛmpṛnkù me nni nku, wèe āntenè muyuo nsààmù nè mekùò mmáà, ke báá ānné mutie mùù muuti pṛṛ,

⁶ ké kù wèrí kéyṵare mekùò nku ìnkè. Tidiitì kó dipānnì ndi.

⁷ Kè wèè dó ké m pā tidiitì kó dipānnì, kòò dó ké tì cìemmu wèe āntenè mekùò nde kó muyuo.

⁸ Wèè me ndó ké m pā de kó dipānnì, kòò di tūntè ke dèe wèe tóní kéduó nyikuó nìùtì kòò di kṵtenè diwūṵtṵnnì borè.

⁹ De kó dipānnì miēke nke, ikuó nìùtì yóó yétémè kétuṵ, nkè dèe benke ke dò ndipānnì dimṵṵ tú n kperi. De kó dipānnì yó ntú diì tṵṵ dindi diì kó kufṵṵku n naati mí ndi Yìè nKuyie.

¹⁰ De kó muyuo mmùù sùs mmù yó ntú Anṵṵ nè o bí beamáà kṵmu mmu, ke yé bè mù nni mpāmèmu.

11 Di yóó m pã tì diitì kó dimàà tì ní bá nkəkénè mutie mùù muuti pḗḗ, di báá tì kəərənè mutie mùù muuti yoo mecekùò nkétuə.

12 Di bo na ké m pã di paa nkó tidiketiti, tì né bá ntú tì yóó tuə ntì kó kufḗḗku n naati.

13 Di ní ānné mukókúó nyepārè yeməu di yóó nní mpāā nyè, di ní báá yóu di bo ānnémè mukókúó nyepārè yeməu yèè tu tidiiti. Mukókúó mbenkú metaummè n di dḗḗnè mè yó mbomè mme sáà. Yepārè yeməu di m pāā nyè ní nhā mukókúó.

14 Kè di yóó m pã di paa nkó tidiketiti dí tì pūñné kéũnté képuə mbá di báá fūŭtí,

15 kényəere mekùò nkécōnné tihúúnti. Tidiiti kó dipānni ndi.

16 Kè ikuó niùtiti yḗtè de kó muyuo mmùù me nkəkénè mekùò nkéyóóté tihúúnti timəu de ìnké kétuə, nkè dḗe benke ke dò ndipānni diməu tú n kperi.

3

Kuyie nnàkémè bè ní bo kù féúté mḗè botí fḗḗfḗ metaummè kəfḗ

1 Kè ti Yiè nKuyie nni nsəké ku náànti kébéi nke dḗ: Kòò mḗu yó n féúté fḗḗfḗ metaummè kəfḗ, kè dinaadaà ndi yoo fenife fḗ ntú fḗè kpa kuyènkù.

2 Wèe təní o ḗfḗ metaummè tou bḗrìnùù kénós nhou fe yuu ké fḗ féúté, kè ikuó niùti Anəə bí mítéte meyĩ ndiwũḗtḗnni kḗfité,

3 kédεite metaummè kó fḗḗfḗ kó imaa mmieke bè yó n tuə nyi: Tinauti kó mekùò nnè mḗè tì dàátí.

4 Nè yεceumbè yedé nè ye kó mekùò nnè kutúúkú nè mekùò mmèè càátínè yeṣ nè yεceumbè.

5 Kè Anṓ bíí dè tùóté kéwēnnénè bè yóó tuṓ nfè kédáá ndiwũṣtònnì idéí ñnkè kétuṓ. Dè tu dipānnì ndi dìì kó kufṣṓku n naati.

6 Kè feḍfè sámpófè me nni nfè ò dó ké n féútémè metaummè kpéí, kè fedaafe nfè yoo fenife fè ntú fèè kpa kuyènkù.

7 Kè feṣièfè me nni nfè ò dó ké n féútémè, wèe fè tóní metaummè tou ììkè,

8 kénósó nho nḍùtè fe yuu ké fè fèuté metaummè tou bòrìnnù, kè Anṓ bíí míété meyĩ ndiwũṣtònnì kéfité.

9 De kó feḍfè metaummè kṓfe, bèe deite mekùò nkperε kè dè ntú n kperε, kè bèe dè tṓṓ nkékéété kuyóú kumṓu kù tuuténè dè kudiiku, nè mekùò mmèè càátínè tinautì nè mèè tì dàátí.

10 Yεceumbè yedé nè ye kó mekùò nnè kudiiku nè mekùò mmèè càátí yeṣ nè yεceumbè.

11 Kè ikuó nìùtì dè nni ntṓṓ ndiwũṣtònnì ñnkè, n kperε nde.

12 Kè tebuṓtè me nni nte, wèe tè tóní metaummè tou ììkè,

13 kénósó nho nḍùtè te yuu ké tè fèuté metaummè tou bòrìnnù. Kè Anṓ bíí míété meyĩ ndiwũṣtònnì kéfité.

14 De kó difṣnkúò, nte ò yóó tuṓ ndè n kpéí, mekùò mmèè càátínè tinautì nè mèè tì dàátí.

15 Yεceumbè yedé nè ye kó mekùò nnè kudiiku nè mekùò mmèè dàátí yeṣ nè yεceumbè.

16 Kè ikuó nìùtì tuṓ nde kó imaṓ ndiwũṣtònnì ñnkè. N kperε nde dipānnì dìì kó kufṣṓku n naati.

Mekùò nkperε kó dimàà, mí ndi Yiè nKuyie mmí dè te.

¹⁷ Òmòù bá nyo mmekùò nnè meyiĩ mbá kè di bo kèè bíékè, dè tu ikuó nyi di kpéi nnè di yaàbíó sáà.

4

Ikuó nìùbè bo nfeu ù wũō meyi ncfémme kpéi

DÈÈNNÌ: Ikuó nùtì diewè kó meyi ncfémme kpéi

¹ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kébéinnè Mòyiisi ke dò:

² Náké Isidayεribε ke dò:

Kè dè kpeténè òmòù kòò dòò ikuó yete dè, kòò dòò n yē di báá dòò de kó dèmarè.

³ Kè dè dò nyikuó nùtì bè càíné wè n tōmmú kpéi weè yeté ke dòò meyi nke tanné n nìtìbè meyi mmieke. Wè n féúté dinaadaà dii kra kuyènkù, meyi nhò dòòmè kó mεcfémme kó feàfè nfe.

⁴ Wèe fè tóní metaummè tou ùkè, kédáá nho nùtè di yuu ìnkè ké di nni nféuté,

⁵ kέyεnté meyiĩ nkétannè metaummè tou,

⁶ kέpòòtè o nómbii kémíété kuce mèyiekè kuyààkù kùù kpetí metaummè tou bòrì de mieke kperi,

⁷ kécōnné de kó meyiĩ nhò yēntémè dihúúntōnni dii bo metaummè tou mieke di kó yebàkè ìnkè. Kòò dèè wèe cóú mmeyiĩ nsōmme diwũōtōnni dii bo metaummè tou bòrìnùù di fũò.

⁸ Nte bè yóó dòòmè de kó dinaadaà bè n féuté di meyi ncfémme kpéi, mekùò mmèè càátínè tinautì nè mèè tì dàátí,

⁹ nè yeceumbè yedé nè ye kó mekùò nnè kudiiku nè mekùò mmèè dàátí yeō nè yeceumbè yedé,

10 kéndònnè bè baa ãṣ ðeite ðè fèḍfè bè n fèùté fè metaummè kpéí nkè ikuó niùtìi ðè tùò mbè tùò ndè bè n feu ìì wũṣ.

11 De kó dinaadaà kǎnkù nè di maa nnè di yuu nè di kpáà nnè di nauti nè di piti,

12 di maa nyimau cénke, bèè ì tò kédenne bè kari, kékotenè dibòrì diì cǎá, bè uutoo ðè iwũṣ kó mekùò nkó mutápeí, kètòtìinne muhǎá ndibòrì bè tǎátè di ke uutoo iwũṣ kó mutápeí mbè yóó ðe ndì tùò.

DẸENNÍ: Isidayeeribe bemau kó meyi nǎmmè kpéí

13 Kè ðè dò ndè kpeténè Isidayeeribe bemau ndi, kè bè dǎò n yè mbè báá dǎò ðe kó ðèmarè bá bè í yé.

14 Kè bè banté diì mǎnnì ðe kó meyi mbèè waá ndinaadaà diì kpa kuyènkù ké di kòtenení metaummè tou ìkè.

15 Deñde Isidayeeribe kó bekótìbè yóó nǎmmè be nou dinaadaà yuu ñnkè metaummè tou ìkè ké di nni nféuté kè n di cǎé ndi yei.

16 Kè ikuó niùtì diewèè waá mmeyĩ nkétanné metaummè tou mièke,

17 kèpǎòtè o nǎmbii meyi nkémíété kuce mèyiekè kuyààkù kùò kpetí metaummè tou bòrì ðe mièke kperi.

18 Kòò ðèè wèè cǎnné ðe kó meyi nhò miétémè dihúúntànnì diì bo metaummè tou mièke di kó yebàkè, kòò ðèè wèè cóú mmeyĩ nsomme diwũṣtònnì diì bo metaummè tou bòrì di fũḍ.

19 Kòò ðeite ðe kó dinaadaà kó mekùò mmemau ké mè tùò ndiwũṣtònnì ñnkè.

20 Ò baa do d̀̀̀m̀̀e o kó dinaadaa meyei nciémmè kperi ò yóó me ndaò be kperi, ké bè d̀̀̀ m̀̀e meyei nciémmè kó ikuó, kè m̀̀ bè c̣íé.

21 Wèe denne de kó dinaadaa Isidayeeriibe kari ké di tùò nhò do tùò mmèè botí o kperi. Isidayeeriibe bemou yei nciémmè kperi ndi.

TÁÁTI: Wèè baké o kó meyei nciémmè kpéí

22 Kè dè dò ndè kpeténè wèè baké, kòò d̀̀̀ mí ndi Yiè nKuyie nyí d́́ de kó dèmarè.

23 Kè bè ò nàké o yei nhò d̀̀̀ m̀̀e, wèe tóni dibadaa dii kra kuyènkù,

24 kénósò nho nàùtè di yuu ìnkè ké di nni nféuté bè feu dè iwũò bè tùò nyi. O yei nciémmè kó feòfè nfe.

25 Kè ikuó niùti diewèe pòtè meyiĩ nho nómbii kémíété diwũòtònni bàkè, kécóú mmeyiĩ nsomme de kó diwũòtònni fũò,

26 kétuò nfe kùò mmemou de kó diwũòtònni ìnkè bè òò d̀̀̀m̀̀e metaummè kafe kòme, kòò d̀̀̀ m̀̀e meyei nciémmè kó ikuó kòò deeténè o yei nkè nh ò c̣íé.

NÁÁ: Benitibè sòmbè, bá wè o kó meyei nciémmè kpéí

27 Kè dè dò ndè kpeténè benitibè mieke nke òmòu, kòò d̀̀̀ n ye mbè báá daò de kó dèmarè.

28 Kè bè ò nàké ò d̀̀̀ m̀̀e yei nwèe waá tebaniite tèè kra kuyènkù,

29 kénósò nho nàùtè te yuu ké tè nni nféuté bè feu dè iwũò bè tùò nyi.

30 Kè ikuó niùti diewèe pòtè meyiĩ nho nómbii kémíété diwũòtònni bàkè, kécóú nko meyiĩ nsomme de kó diwũòtònni fũò,

31 kédèi dèè kó dimàà tu mekùdò mbè òò dèi mètè botí feòfè bè kùò fè metaummè kpéí nfe kòmè, ké mè tùò ndiwũòtònnì ìnkè mè tu dipānnì ndi dīi fāòku n naati, kóò dòò mèyèi nciémè kó ikuó kè nh ò cǐé.

32 Kè de yìè mmè ndó kéféúté fepièfè nfe ké m pā, wèè tóní fenife fèè kpa kuyènkù,

33 kénósò nho nòùtè fè yuu ké fè nni nféúté bè feu dè iwũò bè tùò nyì.

34 Kè ikuó nìùtìi pòòtè o nóm̄bii fè yīi nkémíété diwũòtònnì, bè tùò ndiù ìnkè iwũò di bàkè, kécóúnko mesòm̄mè di fūò,

35 kédèi mekùdò mm̄em̄ou bè òò dèimè metaummè kó feòfè kòmè ké mè wènnénè dèè òò tùò nkétuò ndiwũòtònnì ìnkè n kpéí, kédòò de yìè mm̄eyèi nciémè kó ikuó kè nh ò cǐé.

5

ǸUMM̀Ù: M̀edonnimè mamè mèyèi nciémè kó ikuó ìnkè

1 Kè dè dò ndèmarè dòò kè bè waà mbèè yà, ke náá nke tú de yìè mbo yà, kàa yé ke cǐéké ke yete a bo béimmè, fǒò te mèyèi.

2 Kòò m̀òu wèè me nkàáké dèmarè ikuó yè ndèè sī, kè kuwanwankù makù nku yoo feòfè yoo debambaànnè, kòò dè kàáké bá ò í yé, ke sīnk̀unne omáà ke tò de kó mèyèi.

3 Kòò me nkàáké onìtì m̀òu nwe ikuó yè nwèè sī mbá ò í dake, kè dè boní kòò banté ò tòmè de kó mèyèi.

4 Kòò m̀òu wèè nùù me nhò fíténè kòò p̀arikènè mí nKuyie n yètìrì, bá ò í totí o yèmmè, kè dè boní kòò banté ò tòmè de kó mèyèi.

⁵ Kòò tɔ de kó meyei nkó mèmamè ò dò nké mè dáammu.

⁶ Wèe tɔní fepenife yoo tebɔniite kéũtè de kó meyei, kè ikuó nìùtìi o dḍò meyei ncíěmmè kó ikuó, kóò dɛeténè de kó meyei.

KUJ: Bɛcĩrìbè bo nfeu ù wũḍ meyei ncíěmmè kpéi

⁷ Kè dè dò nhòmòu í mɔke fepìèfè yoo tebuɔtè ke bo n féútè ò dḍò mèè yei nkpéi kè nh ò cĩé, wèe tɔní sinónkperípíe sìdésì yoo yekpetinónkperɛ yèdèè, kè n féútè temáá kétuɔ nkénféútè tetetè ò dḍò mèè yei nkpéi kè nh ò cĩé.

⁸ Wèe dè tɔní kédúú nyikúú nìùtìi kòo keté kéféútè meyei ncíěmmè kpɛtɛ. Wèe Ìũtè te fòníí ò me mbáá tḵtɛ te yuu,

⁹ kédɛite te yĩ nkémíétè diwũḵtònni píkù kécóúnko mesɔmmɛ diwũḵtònni fũḵ, meyei ncíěmmè kpɛtɛ nte,

¹⁰ kékúú tɛdétè kétuɔ nyikúú yěmmè. Kè ikuó nìùtìi ò dḍò meyei ncíěmmè kó ikuó, kè nhò cĩé nho yei.

¹¹ Kè dè me ndò nhòmòu í mɔke sinónkpeé yoo yekpetinónkperɛ, wèe tɔní muyuo ncidòòbè bènàà, ò báá mù yɔɔɛ mɛkùò nhò me mbáá cōnné tihúúnti mu Ìnkè, ke yé meyei ncíěmmè kōmu mmumè.

¹² Wèe mù tɔní kédúú nyikúú nìùtìi, kòo mù yétè dinacekutiri, kéwěnnénè dèè yóó tuɔ nkétuɔ, kè dèe bɛnke mumòu mù tumè n kōmu mmu, mù yóó ntu meyei ncíěmmè kōmu mmu.

¹³ Kè ikuó nìùtìi ò dḍò meyei ncíěmmè kó ikuó kè nhò cĩé nho yei.

Kè ikuó nìùtìi nte musɔmmu ò ḵ nte mèè botí tidiiti kó yepãrè kōmu.

Bè bo nfeumè iwũṣ meyi nhūtímù kpéí

14 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Məyiisi ke dò:

15 Kè dè dò ndè kpeténè òmòu kòò kàáké yepāre bè m pã nyè, wèe tóní dipedaà dii kra kuyènkù dii donku mànnè bè kèété ì díítí n taummè tou kpéí, mmeyei nhūtímù kó feḍfè nfe.

16 Wèe yietí ò yùúkú dè n taummè tou kénós nkè dè mmànnè ò bo totémè ò yùúkú dè yewétiyè yènúmmù kó dìmáà kòò dè duó nyikuó niùtì. Kè ikuó niùtì féúté dii pedaa kóò dòò meyi nhūtímù kó ikuó kè nh ò cǐé nho yei. De kó ikuó nyi memme.

17 Kòò mòu yeté ke dòò n yē n yí dó dè, ke í yé, de kó meyi mbaa bo o yuu ìnkè nke.

18 Kè dè boní kòò banté wèe deite o wũṣ mieke dipedaà dii kra kuyènkù kè di donku mànnè bè kèété ì díítí meyi nhūtímù kpéí nkè ikuó niùtì ò dòò meyi nhò dòò mè ke í yé me kó ikuó kè nh ò cǐé.

19 De kó dipedaà tu meyi nhūtímù kperi ndi. Ke yé de yiè nni nyeténèmu.

20 Kè ti Yiè nKuyie nyíe kébéi nke dò:

21 Kè dè me ndò nhòmòu wèe ciité o kou ke n yeténè, kòò kou ò dǎúnnè dèmarè yoo ò dè nhò bànnè, kòò ò ciité ke di o kperè,

22 kòò me mpété dèmarè nde ke nènni, ke parìkè ke bo sǎnne, nè de kó medòòrìmè yeime botí.

23 Kòò dòò de kó meyi mbotí ò dò nké dè fòómmu, ò yùúkú dè yoo ò fietè dè yoo bè ò dǎúnnè dè, yoo ò pèté dè,

24 yoo ò sou nke pariku. Nè de kpéí nwèe yietí kénós nkè dè mmànnè kòò do dè toté kuce

mènùmmù dèmáà na mmàmè. Bè ò yà dìi yìè dimóm̄m̄nni ndi ò dòmmè kényietí wèè te denennè.

²⁵ Kòò dèè m̄em̄m̄e ò né deitení dipedaà o wũḡ mīeke dìi kra kuyènkù, dìi mànnè ikuó nìùtì kèété ìì díítì m̄eyei nhũtímù kpéí.

²⁶ Kè ikuó nìùtì ò dḡḡ m̄eyei nhũtímù kó ikuó kè nhò c̄íè mbá kòò do dḡḡ m̄èè yei mbotí.

6

Ikuó ù tukúnè muwũḡféù nè tidiiti kó yepārè

DÈÈNNÌ: Iwũḡ ù feu ke tuḡ

¹ Kè ti Yìè nKuyie mbéinnè M̄oyiisi ke dḡ:

² Náké Anḡḡ nè o bí ke tú:

N yè nkè bè n feúté feḡfè ke tuḡ ndiwũḡtḡnni ìnkè bè báá yie nkè de kó muhãá nkú. Mù nyiè nke c̄óú nkè dèè wenténè.

³ Kè ikuó nìùtì dáátì dik̄outéyaabòrì, dìi dùḡkenè mupaḡkonkperímù, k̄eyi defetire dèè dùḡkenè mupaḡkonkperímù, k̄edeè ke né kouté mutápeí mmekùḡ nk̄õmu bè n t̄uḡ nfèè òfè k̄õmu k̄é mù ìnné diwũḡtḡnni píkù,

⁴ k̄édeite o yàḡtì k̄éãnné titetì k̄é mù tḡ k̄edenne bè karì, k̄ék̄otenè dibòrì bè t̄ãáté dì de kpéí.

⁵ Diwũḡtḡnni kó muhãá mbáá kú. Bá dìi k̄ũnweñni ikuó nìùtì níì mù tíí nkénós̄ nfèḡfè f̄èè ḡḡ t̄uḡ nke né na k̄étuḡ mmekùḡ m̄metaummè kó ikuó k̄õm̄e.

⁶ Diwũḡtḡnni kó muhãá nyó nc̄óúmmu ns̄ãà mù báá kú.

DÈÈNNÌ: Tidiiti kó yepārè

⁷ Nte tidiiti kó yepārè kó ikuó yo ndòmmè:

Anḡḡ bí ìì níì yóó yè t̄oní dihúúntḡnni borè.

⁸ Bè ní yĕtè muyuo nnè mekùò nnè tihúúntì timou bè òò cǎnnè tì mu ìnkè, kétuò ndihúúntònnì ìnkè, dèè benkú mumou mù tumè n kǎmu, dipānnì ndi dìi kó kufòòku n naati.

⁹ Anòò nè o bí kè bèè di desonne, bè me mbáá kòorenè mutie mùù muuti pĕĕ, bè báá kari sǎntíkoo kó dibòrì ké mù di. Bèè kari metaummè tou kó kudànkù nku ké mù di.

¹⁰ De kó mudii bè báá mù kòorenè mutie mùù muuti kĕpǔnné ke yé bè m pā tii diiti ke tūò ntii sùómmè, tì tu n kpɛti nti ke dònne bè òò m pā fèòfè meyei ncĕmmè kpéi nyoo meyei nhūtímù kpéi nkè dèè sùó.

¹¹ Anòò kó kuwuò nkòbe bèè yóó nyo nde kó mudii bè m pā ke yĕtè ke sùó mmù, dè yó ntú di kó ikuó nyi sǎà.

¹² Kè ti Yiè nKuyie nyíé kébéinnè Mòyiisi ke dò:

¹³ Nte Anòò nè o bí be yó m pā dìi pānnì bè yóó bè cǎnnè dìi yiè ikuó tǎmmú kpéi. Bèè waá mmuyuo nsààmù cidóòbè bètǎati, kĕtoté mu cuokè, muu ndikǔnwehni mutēmù kuyuoku.

¹⁴ Bèè mù àntenè mekùò nkĕpĕmmú kĕwérì ké m pā. Dipānnì ndi dìi kó kufòòku n naati.

¹⁵ Anòò wuò mmieke kè bè yóó cǎnnè òmòù kòò ntú ikuó niùtì, wèe me ndòò. De kó ikuó yó mbo sǎà ndi, de kó dipānnì ní yó ntú dìi tūò ndindi páíí.

¹⁶ Kè ikuó niùtì m pā tidiiti kó dipānnì bèè dì tūò, mbè báá dì di.

TǎǎTI: Meyei ncĕmmè kó iwũ

¹⁷ Kè ti Yiè nKuyie nni nsaké ku náàntì kénáké Mòyiisi ke dò:

18 Náké Anᵋᵋ nè o bí ke tú: N yē nkè bè yó n féúté feᵋᵋfè meyei ncíemmè kpéi mbèe fè nni nféuté metaummè tou ìkè bè n feu dè bè tùò nyì. Bè fè nni mpāmu.

19 Ikuó niùtì wèè kùᵋ de kó feᵋᵋfè, wèè dò nké fè di ò me mbáá kari sᵋntíkoo kó dibòrì ké fè càáké, wèè kari metaummè tou kó kudànkù.

20 Koo tᵋu mᵋu kááké de kó kumaa nhò kúmu, kè meyī mmèè me ndàri o yààtì, wèè tì òú dibòrì bè tᵋāté dì de kpéi.

21 Kè bè ì bèínénè tiyaatì kó tekūmbotè ke dèè bèe tè pònte. Kè disᵋᵋwūᵋᵋ kpete me nni nte bèe tè òú meᵋᵋà.

22 Ikuó niùbè cēi kᵋbe beè bo na ké ì di, de kó imaa ntu bè m pā ì nyì.

23 Kè bè n féúté fèè ᵋᵋfè meyei ncíemmè kpéi nke tannè fe yī mmetaummè tou miēke ke dᵋᵋ meyei ncíemmè kó ikuó bèe fè cóu.

7

NĀĀ: Meyei nhūtímù kó iwūᵋ

1 Nte meyei nhūtímù kó ikuó yó ndòmmè: De kó feᵋᵋfè níí yó ntú bè m pā fè nfe.

2 Bèe fè nni nféuté bè feu dè bè tùò nyì, kè ikuó niùtì míété meyī ndiwūᵋᵋtᵋnnì kéfité.

3 Kè bè n duᵋ ndèè tu mekùᵋ nkperε, kuyóú nè mekùᵋ mmèè dàátí tinautì

4 nè yeceumbè nè mekùᵋ mmèè yè dàátí nè kutúúkú nè yeᵋ kó mekùᵋ nnè yeceumbè.

5 Kè dí dè nni ntuᵋ ndiwūᵋᵋtᵋnnì ìnkè. Meyei nhūtímù kó feᵋᵋfè nfe.

⁶ Ikuó nìùbè cěĩ kabe beè maa bo na kedi de kó imaa. Bè me mbá nkari sántíkoo kó dibòrì ké ì di, bè fè nni mpāmu.

⁷ Meyei nhūtímù nè meyei ncíěmmè kó ikuó demaa ndi, ikuó nìùtì wèè dǎdǎ de kó ikuó weè ní yó nte fe kó imaa.

NÜMMÛ: Dèè dò nkéntú ikuó nìùbè kperε

⁸ Kè bè n feúté feǎfè ke tũ, nyikuó nìùtì wèè dǎdǎ de kó ikuó weè yó nte fe kǎnkù.

⁹ Kè bè me nni mpā tidiitì nti, ke tì pũhné yoo ke tì fiu nyoo ke tì pēmmú, ikuó nìùtì wèè dǎdǎ ikuó weè yó nti te.

¹⁰ Kè bè me nni mpā tidiitì tì kǎrenè mekùdò nnè tì í mè kǎrenè tì kó dimàà í pũhné Anǎ bí tì totí kè dè mmà.

KUO: Metaummè kó iwũš

¹¹ Nte ikuó di yó nni n feu mēè botí iwũš metaummè kpéí:

¹² Kòdò mǎu dǎ ké n feúté feǎfè disānni kpéí nwèe yíenè yekàtìndà yèè í kǎrenè mutie mùu muuti, bè àntenè yèè cootì mekùdò nnè tipémpǎhntì tì waare mekùdò nnè muyuo nsààmù ké mù kǎrenè mekùdò nképíité kǎpũnné,

¹³ kéwaánnè pǎè wèè kǎrenè mutie mùu muuti káyíenè feǎfè bè yó n feúté fè metaummè kpéí nyoo disānni kó feǎfè

¹⁴ Kè bèe deite de kó mudii mieke dèè yó ntú n kperε, ikuó nìùtì wèè mìété metaummè òfè kó meyiĩ ndiwũštǎnni wèè dè te.

¹⁵ Bè n feúté dii yiè de kó feǎfè diindi bè yóo fè càákémè, bè báá súo ndèmarè kè dè nyĩkú kéwenté.

16 Kòò nìtì weè me nni ncànnènè dinùù ke dó ké fè nni nféúté yoo ò baa dó ké fè nni nkuò nè o yèmmè mme, bèè fè càáké de yiè nè nankoo.

17 Kè fe maa nkpaá ke tùðke diyìè tǎǎnni yiè bèè ì còu.

18 Kè bè ì càáké diyìè tǎǎnni yiè de kó dipānni naá ndetetirè nde, n ténke báá di còuté, de kó imaa ntú ìl sǐnte ì nyi, kè wèè ì di weè to de kó meyei.

19 Kè imaa mmai kàáké dèmarè ikuó yè ndèè sǐ mbè báá ì di, bèè ì còu.

Wèè wenni ikuó yèmmè weè bo na kèdi metaummè kó fèḏfè kó imaa.

20 Kè wèè sǐ nyikuó yèmmè ke ì càáké bèè ò dènne Isidayeribe tǐnni mieke.

21 Kòò mǎu kàáké dèmarè ikuó yè ndèè sǐ kòò nìtì nwe yoo kuwanwankù yoo dèterè marè ikuó yete dè, ke càáké fèḏfè bè n fèúté fè metaummè kpéi nfe kó imaa, de yiè mbèè ò dènne Isidayeribe tǐnni mieke.

Isidayeribe dò nkéncimè iwũ kó mekùò nè meyiĩ

22 Kè ti Yiè nKuyie nni nsaké ku náaànti kénáké Mǎyiisi ke dò:

23 Náké Isidayeribe ke tú:

Di bá nyo mmenaakùò nnè ipe nè sibó de kǎme.

24 Kè fèḏfè mafè ku yoo musǐmmù fè pǐ, di báá càáké fe kùò, di né bo na ké mmè pǐhè mutǎmmú.

25 Kòò mǎu càáké mekùò mbè ǎǎ n kuò fèḏfè kédèite mè kétuò. Bèè ò dènne Isidayeribe tǐnni mieke.

26 Bá kè di bo kèè bíékè di bá nyo mmeyiĩ, bá tenòtè kǎme yoo itààke inàà kperè kǎme.

27 Kè wèè di meyiĩ mbá kòò tu wè bèè ò dènne Isidayeribe tǐnni mieke.

Ikuó nìùbè dò nké te dè

28 Kè ti Yiè nKuyie nyíé kénáké Mɔyiisi ke dò: Náké Isidayeribe ke dò:

29 Kòò mǎu n feùté feǎfè wèe deite kumaa nkùù tu n kǎku.

30 Wèe deite o mómumu nyìì tu n kpeyi, mekùò nkperè nè dicĩncĩnni ké dè nni mbenke.

31 Kè ikuó nìùtì tuǎ mmekùò ndiwũǎtǎnni ìnkè Anǎo nè o bí kè bèe túóté dicĩncĩnni.

32 Metaummè kó iwũǎ di n feu ì mièke, di ní deite dikpèrì youri kéduó nyikuó nìùtì.

33 Anǎo bí ì yóo míété metaummè kó feǎfè kó meyi nkétuǎ mmekùò. Bèè yó nte de kó dikpèrì.

34 Mí ndi Yiè nKuyie mmî tu: Di ní deite di n feu ì wũǎ metaummè kpeyi mièke dicĩncĩnni ké m benke kédeite dikpèrì Anǎo nè o bí be kperè nde. Dè yó ntú di kó ikuó nyi sǎǎ.

35 Nè bè cǎnné diì yiè ndi Anǎo nè o bí n tǎmmú kpéi n dèitemè de kó imaa nyiwũǎ bè n feu ì ke tuǎ nyi mièke ke dò, ì bo ntú be kpeyi.

36 Diì yiè ndi m béimmè ke dò bè ní dè mbè duó, ke dò: De kó ikuó yó mbomu sǎǎ.

37 Nte bè yó nni nfeu ì wũǎ ke tuǎ nnè bè yó nni nfeu ì wũǎ meyi ncíemmè kpéi nnè meyi nhütímù kpéi, nè bè ní bo nyóó cǎnnémè ikuó nìùtì, nè metaummè kpeyi de kó ikuó duó ke me ndò.

38 Ti Yiè nKuyie ndo nàké tì nti Mɔyiisi Sinaii tǎri ìnkè kù bè nàá ndi yiè ke tú bè nkù feu iwũǎ Sinaii kó dikpáá.

MỌYIISI CĀÑNEME IKUỌ NÌÙBÈ KETIBÈ KUYIE NTỌMMÚ KPẸÍ

8

Bè níí bo cānné mèè botí bèè yó ntú ikuó nìùbè

1 Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Mọyiisi ke dò:

2 Yú Anọw nè o bí kétúóté ikuó yààtì nè ikuó kó mekùò nkéwáá ndinaadaà meyei ncíèmmè kperi nè yepedakè yèdèè, kéānné pèèbè bèè í kọwrenè mutie mùù muuti kuhonku mièke,

3 kényú Isidayeeribe tīnnì dimọu kè òdì tí mmetaummè tou bọ̀rì borè.

4 Kè Mọyiisii tūnne ti Yiè nKuyie nhò nàké tì kətí nyIsidayeeribe bemọu metaummè tou bọ̀rì borè,

5 ké bè nàké ti Yiè nKuyie nyè nwèe dọ̀mè,

6 kédeè kéduó nhAnọw nè o bí kè bèe tóónnì kọo bè wùọ ikuó yèmmè,

7 kédátínné Anọw dikọutéyaàbòrì kébóú fenaàkònfè, kénóó ndikọutéyaàbòkūpuri, kénóó ntekọutéyaàbòtè kébóú fenaàkònfè,

8 kédeè kénóó ndicīncīnkònnì, kéānné di mièke ikuó nentì bè tu tì udimmu nè tumimmu

9 kébóú o yuu kuyaàbomboúnkù, kọ̀ò ìnné fesọ̀yítòòdáfè, deè yóó benke ke dọ̀ mbè ò cānné n kó mutómmú kpẹ́í. Ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè Mọyiisi.

10 Kè Mọyiisii túóté ikuó kó mekùò nkémíété metaummè tou ké òdì cānné dindi nè dèè kó dimàà bo di mièke,

11 kémíété diwũ̀stònnì kuce mèyiekè, dindi nè di nentì, kunankú nè ku tàrì,

12 kécóú nyikuó kó mekùò nhAnṵṵ yuu ñnkè, kòò cǎñné.

13 Kè Mṵyisii duó nkè Anṵṵ bí kṵtení kòò ì dàtínné yekṵutéyaàbòrè kébou inaakũṵ nké bè bou tiyaàbomboúnti be yṵ, kéndònnè ti Yiè nKuyie ndo tì nhò nàkémè.

14 De kó difṵnkùò kétúóténí dinaadaà meyei ncíémme kperi, Anṵṵ nè o bí kè bèe nṵó mbe nṵu di yuu ñnkè.

15 Kè Mṵyisii di fèuté kṵpṵòtè meyiñ nṵo nómbii kémíété diwũṵtònni bàkè kṵfíté, kè di wènkũnne kè di cǎñné kè di ntú meyei ncíémme kperi kécóúnko mesṵmme diwũṵtònni fũṵ,

16 kèdeè kétúóté mekùò mmèè dàátí tinauti, nè mèè cǎátí yeṵ nè yeceumbè yeṵé nè mekùò mmèè ye cǎátínè kè dè tũṵ ndiwũṵtònni ñnkè,

17 kétúóté di kǎnkù nè di maa nnè di piti kédenne Isidayeeri be karì kṵtũṵ nti Yiè nKuyie ndo tì nàkémè Mṵyisii.

18 Kè Mṵyisii duó nkè bèe túóténí dipedaà bè yóó kuṵ di kṵtũṵ. Anṵṵ nè o bí kè bèe nṵó mbe nṵu di yuu ñnkè.

19 Kè Mṵyisii di fèuté kémíété meyiñ ndiwũṵtònni kṵfíté,

20 kè di kèkè kṵwènnénè di yuu nè di kùò nkṵtũṵ,

21 kṵsúté di nauti nè di kpáà nké dè wènné demṵu kṵtũṵ. Di tu feṵfe fèè tũṵ nfènfè dipānni ndi dii kó kufṵṵku naati ti Yiè nKuyie, kéndònnè kù do tì nàkémè Mṵyisii.

22 Kè Mṵyisii túóté dipedaà terì ikuó nìùbè kó mucánnímù kperi, Anṵṵ nè o bí kè bèe nṵó mbe nṵu di yuu ñnkè.

23 Kòo dì fèúté kéfeté meyĩ nhAnṵ tofékérì youri nè o nàùtè youte kó dinómbídaa nè o naàcètè youte kperi,

24 kédeè kényú Anṵ bí kéfeté meyĩ mbe tofékéré youye nè be nṵ yousi kó yenómbídaakè nè be naàcèi yousi kpeye kémíété meyĩ ndiwũṣtònni kéfíté,

25 kétúóté mekùò nnè kuyóú nè mekùò mmèè dàátí tinauti nè mèè càátí yeṣ nè yeceumbè nè ye kó mekùò nnè dikpèrì youri,

26 kédèite péèbè bèè í kṵrenè mutie mùù muuti, bè pā bè ti Yiè nKuyie mbe mièke omáà nè dikàtìndàà nè kupémpèńkù ké dè wēnnénè dikpèrì youri,

27 ké dè duó nhAnṵ nè o bí kè bèè dè nni mbenke,

28 kédeè kè Mṵyisii dè cṵuté kéwēnnénè fèḍfè fèè yóó tuṵ nkétuṵ ndiwũṣtònni ńnkè. Ikuó nìùbè cǎńńímù kó fèḍfè nfe, dipǎnni ndi dii kó kufṵṣku naati ti Yiè nKuyie.

29 Kè Mṵyisii túóté dicĩncĩnni kébenke mí ndi Yiè nKuyie. Ikuó nìùbè kó mucǎńńímù kó fepìèfè nfe, kè de kó kumaa ntu Mṵyisi kṵku. Ti Yiè nKuyie ndo ti nàkémè Mṵyisi.

30 Kè Mṵyisii túóté ikuó kó mekùò nnè meyĩ mmèè do bo diwũṣtònni kémíété Anṵ nè o yààti nè o bí nè i yààti ké bè cǎńńé.

31 Ò dèè memme kénáké Anṵ nè o bí ke dṵ: Bénńénè imaa mmetaummè tou bòrìnùù ké de nyi càáké, kéwēnnénè ikuó kóo péè, bè ṣṣ cǎńńénè wè ikuó nìùbè, kù n nàké ke yē ndi níi dè di mèè boti.

32 Imaa nyii bo súú nnè péè wèè bo súú ndi dè tṵ.

33 Dí mbo mmetaummè tou bòrìnùù ke dṵ yewe

yèyiekè, di báá íté deborè kénkémúnè di cǎnnímù kó yewe bo deèmè. Di cǎnnímù kó yewe yó mbo yewe yèyiekè ndi.

³⁴ Ti Yiè nKuyie nkuù yē ntí dǎò, ti mè ndòòmè yíe. Di yei ncíěmmè kó ikuó nyi.

³⁵ Dí mbo metaummè tou bòrìnùù ke dǎ yewe yèyiekè nè deyènnè dèyiekè ke dǎori ti Yiè nKuyie ndi nàké tì, kè dèe yie nkè di báá kú. Kù n nàké dīi nùù ndi.

³⁶ Anǎo nè o bí kè bèe dǎò ti Yiè nKuyie nnàké Mǎyiisi ke yē mbèe dǎòmè.

9

Anǎo nè o bí bè ketémè ikuó tǎmmù

¹ Diyìe nínni yìe kè Mǎyiisi yú Anǎo nè o bí nè Isidayeeriβε kó bekótíβe,

² kénáké Anǎo ke dǎ: Waanní dinaadabii meyei ncíěmmè kperi nè dipedaà a yóó fèúté di ti Yiè nKuyie nkétuǎ. Dede kè dè ntú dèè kpa kuyènkù, kǎa dè tǎnì metaummè tou ìkè.

³ Kǎa dèe a náké Isidayeeriβε ke dǎ: Waannè dibǎdaà meyei ncíěmmè kperi nè dinaadabii nè dipedabii dèè mǎke dibenni òimáà òimáà, ke kpa kuyènkù ké dè fèúté ti Yiè nKuyie nkétuǎ.

⁴ Kè di dèe di tǎnì dinaadaà nè dipedaà metaummè kpeye ké yè nkù fèúté metaummè tou ìkè kéwaá nnè muyuo mmùù àntenè mekùò. Yíe nkù yóó di benkemu ku máà.

⁵ Kè bèe waanní Mǎyiisi yē mbèe waanní dè kédeè kétínni bémǎu metaummè tou ìkè kèncómmù.

⁶ Kè Mǎyiisi dǎ: Nte ti Yiè nKuyie nyē ndí dǎòmè káyà ku kpetì.

7 Kè M̀oyiisii náké Aǹo ke d̀: T̀óónnì diwũ̀òt̀ǹnì borè k̀éféúté a òfè meyi ncíèmmè k̀ofe k̀éféúté fetefè k̀étuò, k̀édòò meyi ncíèmmè kó ikuó a m̀ómmuò nkpréi nnè a c̀íètè k̀obe k̀préi. K̀aa d̀èè a féuté benìtìbè yei ncíèmmè k̀ofe, k̀é b̀è d̀òò meyi ncíèmmè kó ikuó, k̀éndònnè ti Yiè nKuyie mbéimmè.

8 Kè Aǹo t̀óónnì diwũ̀òt̀ǹnì borè k̀éféúté ti Yiè nKuyie ndinaadabii o m̀ómmuò nho yei ncíèmmè k̀préi.

9 Kòò bíí ò duó mmeyí nkòò p̀òtè o nómbife k̀éféte diwũ̀òt̀ǹnì bàkè, k̀édeè k̀écóúnko mesomme di fũ̀ò,
10 k̀édeite mekùò nkperè nè yeceumbè nè ye kùò nnè yeò k̀óme, k̀é d̀è t̀uò ndiwũ̀òt̀ǹnì ìnkè, k̀éndònnè ti Yiè nKuyie ndo tì nàkémè M̀oyiisi.

11 Kè b̀èè denne imaa nnè kukònkù Isidayeeribe karì k̀étuò.

12 Kè Aǹo féuté dipedaà b̀è yóó tuò ndì, kòò bíí ò duó ndi yíí nkòò míété diwũ̀òt̀ǹnì k̀éfité.

13 Kè b̀èè ò duó nde kó feòfè kó imaa nnè diyuu, kòò d̀è ẁènné k̀étuò ndiwũ̀òt̀ǹnì ìnkè,

14 k̀éóú tinautì nè yekpàà nkéwènnénè feòfè f̀èè yóó tuò nkétuò.

15 Ò benke diì m̀ònnì ti Yiè nKuyie mbenìtìbè kù p̀ā yèè p̀ārè k̀édeè k̀étúóté dibòdaà meyi ncíèmmè k̀peri k̀é di f̀éuté ò do f̀éuté m̀èè botí diketirì,

16 k̀étuò nde kó iwũ̀ò idé ikuó yèmmè,

17 k̀étúóténì b̀è p̀ā mùù yuo nti Yiè nKuyie nkéyèté k̀écóú ndiwũ̀òt̀ǹnì ìnkè nè iwũ̀ò b̀è òò f̀íé ì bá diì k̀únwènnì k̀étuò.

18 M̀èmmè ò f̀éutémmè benìtìbè t̀oní diì naadaà nè dipedaà metaummè k̀préi kòò bíí ò duó mmeyí nkòò míété diwũ̀òt̀ǹnì k̀éfité.

19 De kó dinaadaà kó mekùò nnè dipedaà kōme nè kuyóú nè ku kó mekùò nnè yeceumbè nè mekùò mmèè càátínè yeḡ.

20 Kòo dè daá nyiwũḡ idé inyi kó yecĩncĩrè ìnkè, kédeè ké dè tũḡ ndiwũḡtònnì ìnkè,

21 kétúóté de kó yecĩncĩrè nè dikpèrì youri ké dè benke ti Yiè nKuyie nkù do tì nàkémè Mḡyiisi.

22 Kè Anḡḡ fié ti Yiè nKuyie nyiwũḡ meyei ncĩmmè kpéí, nnè ì yóó tuḡ mmetaummè kpéí, kéyoute o nḡḡ benìtìbè bíékè ké bè pā ti Yiè nKuyie nkó mesàà nkécúténì diwũḡtònnì ìnkè.

23 Mḡyiisi nè Anḡḡ kè bèe nei kéta metaummè tou, kénéi kéyènnì kápā ti Yiè nKuyie nkó mesàà mbenìtìbè. Kè Isidayeeribe yà ti Yiè nKuyie nkó tikpetì.

24 Kè keĩnkè kó muhḡḡ ncúténì kétuḡ mmekùò nnè iwũḡ bè fié ì ke bo tuḡ nde kó diyie. Kè Isidayeeribe dè yà kéii bemḡḡ kénínkú késĩnnḡḡ ketenkè.

10

Nabaadi nè Abiyu bè kumè

1 Anḡḡ bí Nadabu nè Abiyu kè bèe túóté bá wè tesḡḡsékébuute kéwḡḡ mmuhḡḡ nsḡntíke kōmu, ikuó yete mù kétuḡ ntihúúntì ti Yiè nKuyie.

2 Kè muhḡḡ nyènnì ikuó nenti kó kufḡḡ nkó dibòrì ké bè càúté kè bèe kú ti Yiè nKuyie ntaummè tou ìkè.

3 Kè Mḡyiisii náké Anḡḡ ke dò:

Ti Yiè nKuyie ndo ti nnáá

kù tu diì mḡnnì bèè kù tḡkénè

kù bo bè benke kù dòmmè páí páí,

kè Isidayeeribe bemḡḡ nkù dèúkùnkò.

Kè Anṓ ndò nkáré.

⁴ Mèṃme kè Mṓyiisii yú Anṓ cice nantè Usiyēedi bí Mikayēedi nè Edisafãã ké bè nàké ke dò: Kṓtenè kétúóté di cice nantè bí ìì ku ke duó metaummè tou bòrìnùù, kédenne Isidayēeribe karì.

⁵ Kè bèe dṓd Mṓyiisi bè nàké tì ké bè tùóté nè be kuó yaàbòrè kédenne Isidayēeribe karì.

Ikuó nìùbè níí bo nkari mèè botí betṓbè kũũ

⁶ Kè Mṓyiisii náké Anṓ bí ìì kpaá, Edeasaa nè Itamaa ke dò: Di báá yóu kè di yùtìi yēké. Di me mbáá kērí di yaàbòrè ke bo benke di karimè mukũũ di yàà bo kú kè ti Yiè nKuyie mmiēkeē pēike Isidayēeribe bemṓ. Isidayēeribe sṓmbe beè yóó kṓmmú ti Yiè nKuyie nkùṓnè bè muhãã mbe kpéí.

⁷ Díndi báá íté metaummè tou bòrìnùù di yàà bo kú! Bè di còú nyikuó kó mekùṓ mme ke di cāñné ti Yiè nKuyie ntṓmmú kpéí.

Kè bèe yie nkédṓd Mṓyiisi bè nàké tì.

Ti Yiè nKuyie ndo bàamè ikuó nìùbè menaà mmèè muṓ

⁸ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Anṓ ke dò:

⁹ Fṓ nnè a bí kè di níí kṓri metaummè tou di báá yà dìfṓè yoo menaà ntēmè mamè mèè muṓ nkè dèe yie nkè di báá kú. De yó ntú ikuó nyi di kpéí nnè di yaàbíó sáã.

¹⁰ Kè dèe yie nkè di na kēmbaàtì dèè tu n kperε, nè dèè í tú n kperε. Dèè ci nè dèè í ci,

¹¹ kēna kēbenke Isidayēeribe bemṓ n duó nyìi tié mMṓyiisi kòṓ ì ndi nàké.

Ikuó nìùbè níí yó nte dè bè pãã nyèè pãrè Kuyie nyε miēke

12 De m̀̀nni k̀̀ M̀̀yiisii náké Aǹ̀ẁ̀ nè o bí ìi kpaá Edeasaa nè Itamaa ke d̀̀: K̀̀ è b̀̀ p̃a ti Yiè nKuyie ntidiiti, ke t̀̀ẁ̀ nt̀̀i kpaá di kpeti nti. Dí cááké p̀̀éèb̀̀ è b̀̀è ìi k̀̀ẁ̀renè mutie mùù muuti diwũ̀̀st̀̀nni borè, b̀̀ è b̀̀ nkù p̃amu, k̀̀ è d̀̀ c̃áá.

13 Di bá nkari s̀̀ntíkoo kó dibòr̀̀i kóò c̀̀ááké, ke ỳ̀ è b̀̀ kù p̃a t̀̀i diiti mièke nke kù d̀̀itemè ke di duó. K̀̀ ti nni nnàké.

14 Di ní cááké dic̃nc̃nni b̀̀ è benke di Kuyie nnè dikpèr̀̀i b̀̀ è d̀̀ite di, di báa kari s̀̀ntíkoo kó dibòr̀̀i k̀̀ è d̀̀ c̀̀ááké. B̀̀ è kù fié ìi wũ̀̀ metaummè kpéi nyi mièke nke b̀̀ è d̀̀itemè ke di duó. A bí initipoi bo na ke di w̃̀nnénè k̀̀ è c̀̀ááké.

15 Dic̃nc̃nni b̀̀ è kù benke di nè dikpèr̀̀i b̀̀ è d̀̀ite di b̀̀ è ní d̀̀ w̃̀nnénè m̀̀kùò mmèè yóó tuò nké d̀̀ è benke Kuyie nkédeè, k̀̀ è dí d̀̀ tuóté f̃́ nnè a bí, di kperè yó nni nde s̃áá, k̀̀ ti nni nnàké.

16 K̀̀ è M̀̀yiisii b̀̀ è beke b̀̀ è ỳ̀mè dibòdaà b̀̀ è do k̀̀ẁ̀ di meyei nc̃émmè kpéi. K̀̀ è b̀̀ è ò náké ke d̀̀ è b̀̀ di t̀̀ẁ̀mmu, k̀̀ẁ̀ mièke p̃eike Aǹ̀ẁ̀ bí ìi kpaá, Edeasaa nè Itamaa.

17 K̀̀ẁ̀ è beke ke d̀̀: D̀̀ è d̀̀omme k̀̀ è di í kari b̀̀ è t̃ááté d̀̀i b̀̀r̀̀i de kpéi nke di c̀̀ááké. Ke ỳ̀ è b̀̀ di p̃amè ti Yiè nKuyie nku k̀̀ è d̀̀ c̃áá, k̀̀ è di d̀̀ d̀̀ẁ̀nè meyei nc̃émmè kó ikuó, ke d̀̀ite Isidayeeriibe kó meyei.

18 Di í me ntannémè meỹ̃i mmetaummè tou di na nkàri dibòr̀̀i b̀̀ è t̃ááté d̀̀indi de kpéi nke di c̀̀ááké.

19 K̀̀ è Aǹ̀ẁ̀ náké M̀̀yiisi ke d̀̀: B̀̀ è di f̀̀éuté ti Yiè nKuyie nku meyei nc̃émmè kpéi nke t̀̀ẁ̀. A m̀̀mmuò nha ỳ̀emu t̀̀i n t̀̀ẁ̀kení k̀̀ è n c̀̀ááké ỳ̀ie

nfèǎfè bè kùǎ fè mǎyeyi ncíémǎmè kpéí, dè bo narike ti Yiè nKuyie nnaǎ?

²⁰ Kè Mǎyiisi nsǎ nde kó tináǎntì wenni.

DΞE CI NE DΞE Í CI

11

Isidayeyiribe bo nyo nyù wǎǎ nè bè bo nci ì

¹ Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mǎyiisi nè Anǎǎ ke dǎ:

² Nákénè Isidayeyiribe ke dǎ n tú:

Ntenè iwǎǎ nè tiwanwantì di yó nyo ndè:

³ Fèǎfè yoo kuwanwankù dèè kó yekpèètè yàte yèdèè kè dè dukii, di bo na ké ndè yo,

⁴ iwǎǎ yoo tiwanwantì dèè mǎke yekpèètè ke dùkii. Nte di yó nci dè:

Di bá nyo nyòyó bá nè ò me ndukiimè o kpèètè í yàte.

⁵ Di bá nyo ndisetiri bá nè di me ndukiimè dì í mǎke yekpèètè.

⁶ Di bá nyo ntehòntè bá nè tè me ndukiimè te í mǎke yekpèètè.

⁷ Di bá nyo ndifǎnkèrì bá di me mmǎkemè yekpèètè kè yè yàte, dì í dukii, ikuó dè yetemu.

⁸ Di bá ndè yo nkè dè me nku di báǎ dè kǎáké, ikuó dè yetemu.

⁹ Nte tiwanwantì menie mmieke kpeti di bo nyo ntì: Siyǎ sǎ kó dimǎǎ mǎke icietì nè yeyíékè kè sǎ bo menie mmieke, dàméèrì yoo ikó mmieke di bo na ké nsì yo.

¹⁰ Sǎ me nyí mǎke icietì nè yeyíékè ke bo daméèrì mieke yoo ikó mmieke, nè desǎntékpere menie mmieke kpere, di bá ndè yo ikuó dè yetemu.

11 Di bá ndè yo nkè dè me nku di báá dè kàáké, ikuó dè yetemu.

12 Tiwanwanti tì kó dimàà bo meniè mmieke ke í m̀̀ke icietí nè yeyíékè ikuó dè yetemu.

13 Sinᵛ miēke, nte di yó nci sì, di bá nsì yo ikuó dè yetemu: Kumanc̀̀nkù nè ditús̀̀d̀̀ nè d̀̀m̀̀é̀̀r̀̀i kó fetúúfè.

14 Kuẁ̀nkù nè kutúbotí kum̀̀.

15 Nè kuk̀̀k̀̀k̀̀botí kum̀̀.

16 Fec̀̀nfè diēfè nè dihonduò nè tek̀̀nǹ̀ǹ̀tè nè fec̀̀rifè nè kuc̀̀ntibotí kum̀̀,

17 nè fekonkp̀̀nfè,

18 kuc̀̀aduonku nè dikonǹ̀ỳ̀ou nè kuyómm̀̀p̀̀ék̀̀.

19 Kutenkatík̀̀d̀̀áák̀̀ nè kuyĩnwuok̀̀ kó kubotí kum̀̀, nè dikũnt̀̀b̀̀r̀̀i nè kudéik̀̀.

20 Yecandúò nyèè m̀̀ke tib̀̀à̀t̀̀i t̀̀ǹ̀à ke í ǹ̀ nke puù, ikuó dè yetemu.

21 Yecandúò mmieke di bo nyo nyè tu: Yèè m̀̀ke tib̀̀à̀t̀̀i t̀̀ǹ̀à ke ǹ̀ nke puù.

22 Di nyo nkuc̀̀ádómbotí kum̀̀ nè fecofè nè sibi.

23 Des̀̀nne dèè m̀̀ke tib̀̀à̀t̀̀i t̀̀ǹ̀à ikuó dè yetemu.

Iwũᵛ nè tiwanwanti bè í d̀̀ nké ní kááké dè, dè ku d̀̀i m̀̀nni

24 Iwũᵛ bomu nè tiwanwanti kè dè ku k̀̀a dè kááké a s̀̀ntemu de kó diyìè k̀̀nt̀̀ k̀̀tù̀kenè kuyuoku.

25 Kè wèè dè t̀̀ wèè ́ú o ỳ̀à̀t̀̀i, ò s̀̀ntemu de kó diyìè k̀̀nt̀̀ k̀̀tù̀kenè kuyuoku.

26 Iwũᵛ yoo tiwanwanti dèè m̀̀ke yekp̀̀ètè bá yè í yaati dè me nyi dukii ikuó dè yetemu. Kè wèè dè kááké ò s̀̀ntemu.

27 Iwũṣ yoo tiwanwantì dèè mòke itààke ìnàà ke centi de naàcèi yómmè ikuó dè yetemu. Kè wèè dè kàáké ò s̄ntemu de yìè kéntɔ́ kétuàkenè kuyuoku.

28 Ikuó dè yetemu, kè wèè dè kàáké wèè óú o yààti, o s̄ntemu de yìè kéntɔ́ kétuàkenè kuyuoku.

29 Nte tiwanwantì tìi bàànte di yó nci tì: Tekàcãàtè nè diyíù nè kuhurímbotí kuməu.

30 Didukpěnni nè dikpeunni nè dikūri nè kudaàtikonkonkù nè kuwààtóntónkù.

31 Tiwanwantì mièke di bá nyo nde kó tiwanwantì, kè kùmakù ku kè wèè kù kàáké ò s̄ntemu de kó diyìè kéntɔ́ kétuàkenè kuyuoku.

32 Kè de kó kuwanwankù makù ku ke kàáké kunenkù makù, de kó kunenkù s̄ntemu, tinenti ideí kpeti nè tiyààti nè kukònkù nè tidəuti tinempĩmpĩnti timəu bá kè kùu nenkù botí nku. Dí kù òúté kè kù nsĩ nde kó diyìè kéntɔ́ kétuàkenè kuyuoku. De kó difònkúò kéwenke.

33 Kè de kó kuwanwankù makù ta kunenkù titáti kəku mièke dí kù pònte. Dèè bo ku mièke di báá dè di, dè s̄ntemu.

34 Kè bè me nyěnténè de kó kunenkù makù menie nke ànné tidiiti bè yo ntì, tì s̄ntemu bá kè menésààmè mme bè yò mmè mè s̄ntemu, bá kè mè ã kùu nenkù botí mièke.

35 Kè de kó tiwanwantì kó kùmakù do kunenkù makù mièke kù s̄ntemu, ke tefiuntè mièke nke yoo kedekè makè dí dè pònte, dè s̄ntemu ke yó ntú dèè s̄i ndi kpéi.

36 Kè dè me ndò nkuwanwankù makù do kufòtikù yoo tebinte yoo kubinku makù, menie mmie yó nwenimu, wèè kù wuoté wèè s̄inte.

37 Kè kù me ndo tidibotì miéke nke, tì yó nkpaá ke wennimu.

38 Kè dè me nsó mbè tì búú nke bo dimu, tì s̄ntemu.

39 Bá kè kuwanwankù di yo nkùnkù, kè kù ku kè wèè kù kàáké ò s̄ntemu de kó diyìè kéntò kétuàkenè kuyuoku.

40 Kè wèè kù càáké wèè sú o yààtì, ò s̄ntemu de yìè kéntò kétuàkenè kuyuoku, wèè kù tùóté wèè sú o yààtì, ò s̄ntemu de yìè kéntò kétuàkenè kuyuoku.

41 Debambaànnè kó dimàà di bá ndè yo nyikuó dè yetemu.

42 Dèè kó dimàà fūrì de pouti ìnkè nè dèè bàante, debambaànnè kó dimàà cénke, di bá nde yo, ikuó dè yetemu.

43 Di báá ànné dimàà isàke nè de kó debambaànnè yoo di yóu kè dè di s̄nkùnnè di báá yóu kè dè di cake.

44 Mí ndi Yiè nKuyie mmî di te kè di dò nkéncáá nke tú n kòbe ke dò mpáíí n dómme páíí, di báá yóu kè de kó debambaànnè kó dèmarè di s̄nkùnnè.

45 Mí ndi Yiè nKuyie mî di dènnení Esibiti, ke bo ndi te, ñdònnè páíí ke yé n dómme páíí.

46 Kuyie mbè duó nyì kuó nyi, iwũõ nè tiwanwantì nè sinṳ nè dèè kó dimàà bo menie mmíeke nè debambaànnè de kpéí.

47 Ìi kuó yó nte kè bè mbaàtì dèè ci nè dèè í ci, bè bo nyo ndè nè bè bo nci dè.

12

Ikuó ùi tukúnè onitipòkù wèè pèité

¹ Kè ti Yiè nKuyie nní nsóké ku náàntì kébéinnè Mòyiisi ke dò:

² Náké Isidayeribe ke tú:

Kòo nitipòkù pèité denitidabire ò sīntemu kéntò kétuòkenè yewe yèyiekè, kéndònnè ò ò nyúú nke dòmme.

³ Diyìè nínnì yìè bèè cānté debire.

⁴ De kó difōnkúò kòo mbaà yewe sipísitàāti nè yètāāti kòo né na kéwenke. De kó yewe miēke ò báá kááké dèè cāā nke tú n kperε, ò me mbáá kote n taummè tou, kēmbaanè de kó yewe bo deēmè.

⁵ Kòò me mpèité denitipobire nde ò sīntemu kéntò kétuòkenè seménnì bédébè kéndònnè ò ò nyúú nke dòmme. De kó difōnkúò kēmbaa yewe sipísìkuò nè yekuò kòo né na kéwenke.

⁶ Kè de kó yewe pēēté, kè denitidabire nde yoo denitipobire, wèe tōnì dipedabii dìi màke dibenni òmáà, ò yó n kùò dì kétuò, kēduò nyikúú nìùtì metaummè tou bōrìnùù, kēwaánnè dikpetínónkperi yoo tenónkpete tēè yó ntú mēwénkùmè kpete.

⁷ Kè ikuó nìùtì dè nni mbenke, kédòò mēwénkùmè kó ikuó kòo wenke.

Ikuó ìi tukúnè ìnyi onitipòkù wèe pèité denitidabire yoo denitipobire.

⁸ Kòò í na ke bo pété dipedabii wèe waá nyekpetínónkperε yèdèè yoo sinónkpeé, kè tēmáà ntú bè yó n féúté tē kétuò, nkè tetetè ntú mēwénkùmè kpete. Kè ikuó nìùtì ò dòò mēwénkùmè kó ikuó kòo naá nwèè nàùtè feité.

13

Bè bo mbeí dè tikànti pĩ nwe

¹ Kè ti Yiè nKuyie nyíé kébéinnè Mɔyĩisi nè Anɔ ke d̀̀:

² Kè dimutiri mari yènní onìti k̀̀nti ke d̀̀ nteçètè yoo tinaandotì, kè di s̀́ ndè d̀̀ ntikànti, dí ò k̀̀tenè ikuó nìùti Anɔ borè, yoo o bí ikuó nìùbè kòd m̀̀u borè.

³ Kè ikuó nìùti wènté de kó muməmmú mùu bo o k̀̀nti ìnkè kè deborè kó ticìti cèète ke peike, kè deborè s̀́ake naá ntef̀̀tè, tikànti nti ò m̀̀mmè, ikuó nìùti ò nàké ke tú o m̀̀mmú tú musìmmù mmu.

⁴ Kè dè me ndò nde kó diciitiri pèi máa ndi, bá deborè í do ntef̀̀tè, bá ticìti í peike, ikuó nìùti ò cànné omáa kè dè d̀̀ yewe yèyiekè.

⁵ Diyìe yiènni yiè kòo wète kòd wènté, kòd s̀́ nde kó muməmmú baa d̀̀ mmu d̀̀nti ke í pèkè, wè wète kòd kànnè kè dè d̀̀ yewe yèyiekè.

⁶ Kòo wète kòd wènté diyìe yiènni yiè, kòd s̀́ ndè t̀̀ũke ke í pèkè, wè ò nàké ke tú o m̀̀mmú í tú musìmmù. Dè tu teçètè nte cénkoo, wè s̀́uté o yààti máa ndi kéwenke.

⁷ Kè ikuó nìùti ò nàké ke tú o m̀̀mmú í tú musìmmù, kòd ítóo kè de kó tewũõtè pèkè, wè wète kébenke omáa ikuó nìùti.

⁸ Kòo ò wènté kòd s̀́ nde kó tewũõtè pèkè, wè ò nàké ke d̀̀: A m̀̀mmú tú tikànti nti, a s̀́ntemu.

⁹ Kè tikànti feité òm̀̀u, bèe ò k̀̀tenè ikuó nìùti borè.

¹⁰ Kòo ò wènté, kòd s̀́ ndinútiri mari ànné o k̀̀nti, kè ticìti wũõtè deborè kè dè t̀̀tè.

11 De kó muməmmú ò bimú. Ikuó nìùtì ò nàké ke dò ò sǐmmu, ò báá benné kóò cǎnné omáà borè ke bo ò wènní ò sǐmmu.

12 Kè de kó inútíbí me mpité o kǎntì timəu ñnkè, o yuu nè o naàcèio, ikuó nìùtì bo na kéwénté dèè kó dimàà.

13 Kòò wènté ke sǐ nde kó muməmmú bo o kǎntì timəu ndi wèè ò nàké ke dò ò í sǐ. Ke yé o kǎntì timəu tii peikemè, ò í sǐ.

14 Kè dè me mboní kè dèmarè tǎté ke naá ndemənnè ò sǐntemu.

15 Kè ikuó nìùtì wènté de kó ditótírì wèè ò nàké ke dò ò sǐmmu, tikǎntì nti.

16 Kè de kó ditótírì wète ke peike wèè yà ikuó nìùtì.

17 Kòò ò wènté kòò sǐ nde kó ditótírì peike wèè ò nàké ke dò o məmmú í tú musǐmmù, ò í sǐ.

18 Kè dè me ndò ndinútírì dii yè òmǎu ke mieté.

19 Kè dimutiri dii me nhǎnné dinútírì do borè, ke dǎ kémpéi ke wète ke wũǒ, de yiè mbenke omáà ikuó nìùtì.

20 Kòò ò wènté, kòò sǐ ntikǎntì dǎ kénáá ntefǎtè deborè kè ticitì peike, wèè ò nàké ke tú: Muməmmú sǐmmù muù dǎ kéfeité dinútírì do yè dè.

21 Kòò me nhò wènté ke sǐ ntefǎtè í peike, tikǎntì me nyí naá ntefǎtè deborè kè dè dǎ kéceete, weè ò kǎnne kè dè dǎ yewe yèyiekè.

22 Kè mù pèkè o kǎntì wèè ò nàké ke tú de kó muməmmú tú musǐmmù mmu, tikǎntì nti.

23 Kè dè me ndò ndè í pèkè o kǎntì ñnkè, dinútírì kó kufíèkù nku, wèè ò nàké ke dò ò í sǐ.

24 Kè dè me ndò nhòmǎu weè cǎuté kè dinútírì yè de kó kuhǎātǎntǎnkù ñnkè, ke wète ke dǎ kénwũǒ, ke dǎ kémpéi yoo dè péi,

25 Ikuó nìùtìi ò wènté, kòò ś nticìtì d́ ḱepike yoo tikòntì d́ ḱenáá ntefòtè òborè, tikòntì tii ò pī. Ikuó nìùtìi ò nàké ke d̀ o m̀ammú tú musĩmmù mmu, ò sĩmmu.

26 Kè dè me ndò nyikuó nìùtì ò wènté ke ś nticìtì í p̄ike òborè, tikòntì me nyí naá ntefòtè òborè ke cèètè ke p̄ike, wèè ò k̀anne kè dè d̀ yewe yèyiekè.

27 Diyè yìènnì yìè wèè w̄ete kóò wènté, kè de kó t̄wũòtè p̄èkè, wèè ò nàké ke d̀ o m̀ammú tú musĩmmù mmu, ò sĩmmu, tikòntì nti.

28 Kè de kó t̄wũòtè me nyí deuke, ke d̀ ò ntedòntì ke p̄èinke d́ ḱeetè, muhãá mmuù ò c̀útè kè dè d́ ḱepike, ikuó nìùtìi ò nàké ke d̀ o m̀ammú í tú musĩmmù, kuhãàtòntònkù kó kuffèkù nku.

Yeyukòrè kó mum̀ammú

29 Kè yemuò nhãnné onitidòù yoo onitipòkù yuu yoo o k̀ònnì:

30 Ikuó nìùtìi wènté de kó dem̀anne, kòò ś ndè d́ ḱenáá ntefòtè òborè, kè ticìtì wũòtè ke ȳ ntimà tima, wèè ò nàké ke d̀ o m̀ammú tú musĩmmù mmu, yeyukòrè kó mum̀ammú mmu yoo dik̀ònnì k̀mu.

31 Kè dè d̀ ò nyikuó nìùtì ò wènté ke ś nyeyukòrè í ãnné tefòtè òborè yoo tiyùtì í s̀ute, wèè ò k̀anne kòò d̀ yewe yèyiekè.

32 Diyè yìènnì yìè kòò ò wènté kòò ś nde kó mum̀ammú í p̄èkè tiyùtì me nyí wũòtè, dè me nyí naá ntefòtè òborè,

33 omuántii kuó ḱesoó nde kó dibòrì kè ikuó nìùtìi yìè kóò k̀anne kòò d̀ yewe yèyiekè.

34 Diyiè yiénni yiè kòò ò wènté ke ś mmù í pèkè, dè me nyí naá ntefòtè deborè, wèe ò nàké ke dò ò wenkemu, kòò sù o yààti kéwenke.

35 Kòò me nhóú o yààti ke dèè kè de kó muməmmú pèkè.

36 Ikuó nìùtìi wète kóò wènté kòò ś nde kó muməmmú pèkè kè tiyùtì wũóté ò s̄mmu. Ikuó nìùtì báá benné kénwéí tiyùtì bo wũótémè.

37 Kè mù í tòte, ke baa dò mmudòntì. Kè tiyusòùtì yè, ò mietému, ò í s̄. Ikuó nìùtìi ò nàké ke dò: A í s̄.

38 Kòò nitidòù nwe yoo onitipòkù, kòò ś nho kòntì ãnné tepéítè.

39 Ikuó nìùtìi ò wènté. Kè de kó tepéítè dò ntedòntì ke í cèète, mùmamù í ò dò ntepeítè tē cénke ãnné o kòntì, ò í s̄.

Meyukánkámmè

40 Kòò nìtì yuu f̄s̄ ò m̀ke meyukánkámmè mme, ò í s̄.

41 Kòò t̄nni kó tiyùtì t̄i me nf̄s̄ meyukánkámmè mme ò í s̄.

42 Kè diciitirì mari me nh̄nné meè yukánkámmè mièke, kòò b̄ri ndi yoo o t̄nni ke dó kempèl ke wète ke dó kénwũ, tikòntì nti.

43 Ikuó nìùtìi ò wènté, kòò ś ndiciitirì ãnné o b̄ri yoo o t̄nni, ke wète ke dó kénwũ, kòò ś ndè dò ntikòntì,

44 dikònni ndi, ikuó nìùtìi ò nàké ke tú ò s̄mmu, tikòntì t̄i p̄i nho yuu.

45 Kè tikòntì p̄i nwè ndáátì tiyààtì t̄i k̄rì ke yóu kòò yùtìi yèké kòò nkánké o nucitì, ke p̄èkù ke tú: N s̄mmu! N s̄mmu!

46 Kè de kó muməmmú kraá koò bo yèè we miεε ò yó sīmmu, ò bá mbo Isidayεεriβε karì, ò mbo mekentímè.

Tiyààti bo pūūtimè

47 Kè tiyààti bè dùòkenè tì tipecìti yoo mupaàkonkperímù kè tì pūūti.

48 Kè dè tu kuyààkù yoo kuyaàdándátínkù nku bè dùòkenè kù tipecìti yoo mupaàkonkperímù, kè dè me ntú kukònkù nku yoo kunenkù makù bè dònè kù kukònkù,

49 deè pūūti kuyààkù ìnkè yoo kukònkù yoo kuyaàdándátínkù yoo kunenkù kukònkù kòku ìnkè, kè dè dò mmenóonnúò nyoo dè dó ké nwūō, bèe dè benke ikuó nìùti.

50 Kòo wénté de kó kunenkù pūūti dè, ké kù dǎú nkumáà kè dè dò yewe yèyiekè.

51 Diyiè yiénni yiè kòò sǎ ndè pèkè de kó kuyààkù ìnkè yoo kuyaàdándátínkù yoo kukònkù yoo kunenkù makù bè dònè kù kukònkù, bá kè de kó kunenkù tu kùù botí dè í yóó deè, de kó kunenkù sīntemu.

52 Ikuó nìùti tuò nde kó kuyààkù, yoo kuyaàdándátínkù kùù dùòkenè tipecìti, yoo mupaàkonkperímù, kè dè me ntu kukònkù kó kunenkù makù nku, bá kè kù tu kùù botí ke né pūūti dè í yóó deè bèe kù tūò.

53 Kè ikuó nìùti me nsǎ ndèè pūūti dè í pèkè kuyààkù yoo kuyaàdándátínkù yoo kunenkù bè dònè kù kukònkù ku ìnkè. Bá kè kù tu kùù botí,

54 wèe duó nkè bèe kù òúté kòò kù dǎú nku máà borè, kè dè dò yewe yèyiekè.

55 Dε kó difɔ̀nkúò dèè pũ̀tì kè dè baα dò ndε dòn̄tì ke í pè̀kè, dε kó kunεnkù s̄ĩmmu, wèe kù tùα. Bá kè kù pũ̀tì ku ñnkè yoo ku miεke.

56 Kòò mε ns̄ mbè kù òú kè dè d́ kédεe ke kánté, wèe kēté dε kó dibòrì.

57 Kè dè mε ndò nkù s̄α nke pũ̀tì kupíkù tekù dε kó kuyààkù ñnkè yoo kuyaàdándátínkù ñnkè yoo kunεnkù bè d̀̀nè kù kuk̀nkù ku ñnkè, dè t̀̀t̄ĩmu, wèe kù t̀̀.

58 Kè bè mε nkù òúté ke dèè kè dè t̄̀nke í w̄̀t̄̀nì bèe yíe kè kù òúté. Dε kó difɔ̀nkúò kù í s̄ĩ.

59 Dε kó ikuó tukúnè tiyààtì t̀̀ pũ̀tì tinti, t̀̀ dù̀k̄enè tipecìtì yoo mupaàkonkperimù yoo kuyaàdándátínkù yoo kunεnkù tekù makù bè d̀̀nè kù kuk̀nkù. Bá kè kù tu kùù botí. Dὲ yó nte kè bè ní na ḱbatε kùù s̄ĩ nnè kùù wenni.

14

Bè bo wénk̀nne m̀̀ botí tik̀ntì p̄̀ nwè

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè M̄̀yiisi ke d̀̀:

² Nte ikuó di ní yóó t̄̀nne ì ḱwénk̀nne tik̀ntì p̄̀ nwè. Di ní ò k̀tenè ikuó ǹ̀t̄̀ borè,

³ kè ikuó ǹ̀t̄̀t̄̀i ỳ̀nnì Isidayεeribe kari kóò wènté. Kòò ò wènté ke s̄́ nhò miété,

⁴ wèe duó nkè bèe waanní sin̄α s̄̀désì bè n feu s̄̀, bè yóó wénk̀nne wè k̄p̄́í, nnè s̄̀t̄̀rì kó kud̄ú nè tipecìtì t̀̀ tò mm̄ewũ̀ nnè ìs̄̀p̀ kó tifaàtì.

⁵ Kè ikuó ǹ̀t̄̀t̄̀i duó nkè bèe waá ndibuu tiyaati k̄peri ḱãnnè menésààmè di miεke kè n féúté teǹtè temáà mε ñnkè.

⁶ Kòò dèè wèè túóté tenòtè tèè kpaá fòù nè sètìrì kó kudáú nè tipeçitì tìi tò mmewũð nnè isópù kó tifāàtì ké dè wēnné demou nè tenòtè tèè kpaá fòù kēpòtè bè fèúté tè menésààmè miεεε τε kó meγῖῖ,

⁷ kémíété bè dɔ kēwénkùnnε wè kucε mēyiekè, kòo wenke ke ténke bá nsī kòo fīīnko tenòtè tèè kpaá fòù kè tèe puu kéta dikpáà.

⁸ Kè bè wènkùnko wèè sú o yààtì kέkuó o cìtì timou kέwuɔ, ò ténke í sī. Kòò dèè memme ò bo na kéta Isidayεeribe karì ò me mbáá ta o tou ke dò γεwe yèyiekè.

⁹ Diyìè yìénnì yie kòo kuó o cìtì: O yùtì nè o deñfè nè o nòncìtì, o cìtì timou cénke, kέsú o yààtì, kέwuɔ. Ò ténke í sī.

¹⁰ Diyìè níinnì yìè wèè waá nyepedabe yèdèé nè dipeserì dìi màke dibenni dìmáà, kè dè nkpa kuyènkù, nè muyuo nsààmù bè yó m pã mù, cìdòòbè bèwèi, kέ mù àntenè mekùò ndítìrì kó dikéè.

¹¹ Kè ikuó nìùtì wèè dòòrì mewénkùmè kó ikuó kòo cónné onìtì ò dó kέwénkùnnε wè nè o pãrè metaummè tou ìikè.

¹² Kè ikuó nìùtì túóté γεpedabe kó dìmarì kέféúté meγei nhūtímù kpéi. Kòò dèè wèè túóté mekùò ndítìrì dikéè kέ dè nni mbenke.

¹³ Ikuó nìùtì weè yó n féúté de kó dipedabii metaummè tou ìikè, bè n feu dè meγei ncíémmè kpεyi nè bè tùò nyì. De kó feðfè ikuó nìùtì weè yó nfè te, bè ð ntemè meγei ncíémmè kɔfe. Bè fè nni mpãmu.

¹⁴ Kè ikuó nìùtì waá mmeyῖῖ nkéfeté bè wènkùnko wè tofékérì youri, nè o nàùtè youte kó dinómbídaà nè o naàcètè youte kperi.

15 Kòò dèè wèe báútè o nùtè cǎnkutè mekùò,
 16 kérépòtè o nùtè youte kó dinómbii marì kémíétè
 metaummè tou kuce mèyiekè.

17 Kòò dèè wèe pòtè mekùò mmèè kpaá o nùtè
 miεε, kéfeté ò wènkùko wè tofékèrì youri nè o
 nùtè youte kó dinómbídaà nè o naàcètè youte kperi,
 ò do feté dè meyei nhūtímù kó fèḍfè kó meyĩ.

18 Kòò dèè, mekùò mmèè kpaá wèe mè waare ò
 wènkùko wè yuu, kòò dòò mewénkùmè kó ikuó,
 metaummè tou ìikè.

19 Kè ikuó nùtìi féútè meyei ncíèmmè kó fèḍfè kòò
 ùtè meyḍḍ, kòò dèè ò né n féútè fèè yóó tuo.

20 Kè bèe fè wènnènè muyuo mbè m pã mù kétuo,
 kòò dòò meyei ncíèmmè kó ikuó. Ò ténke í sī.

Tekòntè tèè cĩnni tè bo waá ndè kè bèe tè wénkùnnε

21 Kòò me ntu ocĩrì nwe, wèe waá ndipedabii
 dimáà meyei nhūtímù kpéi, kè bèe dì féútè ké
 m benke kòò dòò mewénkùmè kó ikuó, kéwaánnè
 muyuo nsààmù cidóòbè bètããti ké mù àntenè mekùò
 mbè yó m pã mùù yuo mmu káyíénè mekùò ndítìrì
 dikéè.

22 Kòò waánnè sinónkpeé sidsèsi yoo
 yeκpetinónkpedípàà nyèdéè. Kòò na ke sì pètè,
 tèmáà ntú bè yó n féútè tè meyei ncíèmmè kpéi nké
 n féútè tetetè kétuo.

23 Diyìè niínni yìè ndi, ò yóó dè tónímè kéduó
 nyikuó nùtìi metaummè tou ìikè mewénkùmè kpéi.

24 Kè ikuó nùtìi túótè dipedabii meyei ncíèmmè
 kperi nè mekùò ndítìrì dikéè ké dè nni mbenke
 metaummè tou ìikè,

25 kéféútè de kó dipedabii meyei nhūtímù kperi,
 kérépòtè meyĩ nkéfeté bè wénkùko wè tofékèrì

youri nè o nòùtè youte kó dinómbídaà nè o naàcètè youte kperi,

²⁶ kécíú nho nòùtè cǎnkutè kébáúté mekùò,

²⁷ ké mè pòòtè kémíété metaummè tou kuce mèyiekè,

²⁸ ké mè feté ò wènkùngo wè tofékèrì youri nè o nòùtè youte kó dinómbídaà nè o naàcètè youte kperi, ò do feté dè meyi nhūtímù kó fèǒfè kó meyĩ,

²⁹ kédeè, mekùò mmèè kraá o nòùtè mièke wèe mè waare ò wènkùngo wè yuu kòò dòò mewénkùmè kó ikuó mí ndi Yiè nKuyie n taummè tou ìikè.

³⁰ Sinónkpeé sǐdésì sinsi kó tèmátè yoo yekpetinónkperè yèdé kó òmarì ò na ke pètè dè.

³¹ Kè ikuó nìùtì n féúté tèmáà meyi ncfémmè kpeí, ke n féúté tetetè kétuò nkéwènnénè muyuo mbè m pā mù nè ò na ke pètè dè, kòò dòò mewénkùmè kó ikuó, mí ndi Yiè nKuyie n taummè tou ìikè.

³² De kó ikuó tukúnè tikàntì bo pĩ nwè nwe kòò í mpètè ò dò nké na nwaá ndè kédòòndè mewénkùmè kó ikuó.

Tecǐètè bo pũ̀̀̀timè

³³ Kè ti Yiè nKuyie nni nsaké ku náàntì kénáké Mòyiisi nè Anòò ke dò:

³⁴ Kè di tùòke diì mònñi Kannahã ò èi n yóó di duó ndi kè dí di tieke, kè n duó nkè sicéí di yóó tieke sì kó tèmátè pũ̀̀̀ti.

³⁵ Kè tecǐètè yìè nkòte ke nàké ikuó nìùtì ke yĩ: N yà n cǐètè mièke nke dèmarè femarife pũ̀̀̀timè.

³⁶ Ikuó nìùtì duó nkè bèe denne tinèntì de kó tecǐètè mièke, kòò né na kéta ké tè wènté. Kè dèe yie

nkè dèe kó dimàà bo tɛɕĩɛ̀tè kè dè báá s̄nte, kè ikuó nìùtì mu nyí kòte ke tè wènté.

37 Kòò tè wènté ke s̄s̄ nsifṣṣ̄ ānné imarí ĩnkè ke dò mm̄enṣṣ̄nnúḍ nke w̄ɛte ke dṣ́ kénwũḍ.

38 Ò nyetìní dibòrì kédúó nkè bèe tè kpetínné kè tè dà yewe yèyiekè ke kpetí.

39 Kòò w̄ɛte diyìe yiénnì yìe kè tè wènté kòò s̄s̄ ntefṣ̄tè pèkè imarí ĩnkè,

40 wèe duó nkè bèe dei yetárè yèè pũũti kè yè ùtóo diheì m̀anku bè uutoo dè des̄innè,

41 kédúó nkè bèe kũrí tɛɕĩɛ̀tè miɛke imarí kékoù bè kũrí dè kédenne diheì m̀anku kékútoó bè uutoo dè des̄innè.

42 Kè bèe waá nyetárè teyè kéānné bè dèi yè kó yefṣ̄tè kébí tibítì tetì.

43 Kè bè dèite yetárè ke kũrí dèè pũũti ke bi tibítì tetì, kè dè w̄ɛte ke feíté tɛɕĩɛ̀tè miɛke.

44 Ikuó nìùtì w̄ɛte kè tè wènté, kòò s̄s̄ ndè pèkè dè í yóó deè, de kó tɛɕĩɛ̀tè s̄immu.

45 Bèe tè pùṣ nké koù te táá nnè te deí nè te bíti kédenne diheì kékútoó bè uutoo dè des̄innè.

46 Kè wèè ta de kó tɛɕĩɛ̀tè tè kpaá kpetí dìi m̀annì ò s̄ntemu de kó diyìe kéntṣ́ kétuṣkenè kuyuoku,

47 kè wèè duó te miɛke yoo ò di te miɛke wèe s̄ú o yààtì.

48 Kè ikuó nìùtì me nkòte ke wènté ke s̄s̄ ndè í pèkè nè bè tè bimè ke deè, wèè béi nke dò: Tè í s̄s̄, ndèè do pũũti dè deèmu.

49 Kè te yìe nwaá nsinṣ̄ s̄idésì nè s̄étirì kó kudóú nè tipeçitì t̄i to mm̄ewũḍ nnè ìs̄ópù kó tifãàtì kè tè wénk̀unne.

⁵⁰ Kè ikuó nìùtì ãnné menésààmè tiyaatì kó dibuu miéke, kéféuté tenòtè temáà de miéke,

⁵¹ kédeè kétúóté sètìrì kó kudóú nè ìsópù kó tifãàtì nè tipeçitì tì to mmewũḍ nnè tenòtè tèè kpaá ke fòù, kèpòòtè tenòtè bè feuté tè menésààmè miéke te yĩ, nkémíété tecfètè kuce mèyiekè.

⁵² Ò dḍò diì mḍnnì tecfètè mewénkùmè kó ikuó nè tenòtè ò feuté tè menésààmè miéke te kó meyĩ nnè sètìrì kó kudóú nè ìsópù kó tifãàtì nè tipeçitì tì to mmewũḍ.

⁵³ Kòò dèè wèe fĩnko tenòtè tèè kpaá ke fòù diheì mánku kè tèe ta dikpáà. Bè dḍò diì mḍnnì mewénkùmè kó ikuó ke dèè tecfètè ténke í s̄.

⁵⁴ De kó ikuó tukúnè tikòntì nè yeyukòrè ìnkè kó mumḍmmú mmu,

⁵⁵ nè tiyaàtì nè sicéì dè bo pũùtimè.

⁵⁶ Nè yenúútè bo da yèmè nè tecètè bo da pĩmmè nè diciitìrì bo ãnnémè a kòntì ìnkè.

⁵⁷ De kó ikuó ì yó mbaàtì dèè s̄ nnè dèè í s̄. Tikòntì nè dèmarè bo pũùtimè kó ikuó nyi.

15

Dèè bo s̄nkùnne onitidù

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbaa nsaké ke náánnè Mḍyiisi nè Anḍó kébéi nke dḍò:

² Nákénè Isidayeribe ke tú:

Kòo nitidù mḍò tùòtì yefòtè kè menie nyiè, de kó menie nhò s̄nkùnne mu.

³ Nte dè yó nhò dòmmè ò mḍ nyèè we miéke: Kè menie nyiè yoo me í yiè ò s̄mmu.

4 Kòò duó dìi dóù ñnkè di s̄ntemu, kòò kàri dìi kàri ñnkè di s̄ntemu.

5 Kè wèè kàáké de yiè ndòù wèè s̄ú o yààti ḱewuò, ò s̄ntemu de yiè ḱentò ḱetuòkenè kuyuoku.

6 Kè wèè kàri dikàri ò kàri dìi ñnkè wèè s̄ú o yààti ḱewuò, ò s̄ntemu de yiè ḱentò ḱetuòkenè kuyuoku.

7 Wèè kàáké de yiè nwèè s̄ú o yààti ḱewuò, ò s̄ntemu de yiè ḱentò ḱetuòkenè kuyuoku.

8 Kè de yiè nt̄iüté òmòù, ò me nt̄iüté wèè s̄ú o yààti ḱewuò, ò s̄ntemu de yiè ḱentò ḱetuòkenè kuyuoku.

9 Kòò k̀ri mucèmmu ke kari dìi s̄ankàri di s̄ntemu.

10 Kè wèè kàáké kunenkù makù ò ỳake kùù ñnkè, ò s̄ntemu de yiè ḱentò ḱetuòkenè kuyuoku. Kè wèè t̄ùóté de kó kunenkù wèè s̄ú o yààti ḱewuò, ò s̄ntemu de yiè ḱentò ḱetuòkenè kuyuoku.

11 Kè de kóo n̄iti kàáké òmòù ke í n̄ite, ò kàáké wèè s̄ú o yààti, ò s̄ntemu de yiè ḱentò ḱetuòkenè kuyuoku.

12 Kè de kóo n̄iti kàáké kunenkù tiyaati k̀ku bèe kù p̀ntɛ, kè kudòù k̀ku me nní nku bèe kù eitɛ.

13 Kè dè yiè mmieté ò mbaà yewe ỳyiekè ke né na ḱewenke. Wèè s̄ú o yààti nè menie mmèè p̄ù ò nke né wenke.

14 D̄iyiè niínni yiè ḱewaá nsinónkpeé s̄idési yoo yekp̄etinónkperípàà nyèdèè, kè dè t̄oní ḱedúò nyikuó n̄iùti metaummè tou b̀rìnùù.

15 Kòò t̄ùóté t̄emàà ḱekuò meyei nh̄itímù kp̄í, ḱetùóté tetetè ḱekuò ḱetuò nkòò d̀ò mèwénkùmè kó ikuó k̀ò wenke.

16 Kòò nitidòù duó ke ỳenke omàà wèè s̄ú o yààti ḱewuò ò s̄ntemu de yiè ḱentò ḱetuòkenè kuyuoku.

17 Kè tiyààti nti yoo kè kukònkù nku o taniè ndàrimè wèè dè óú, dè sǐntemu de yiè kéntò kétuàkenè kuyuoku.

18 Kòo nitidòù duónè onitipòkù bèè wuò. Bè sǐntemu de yiè kéntò kétuàkenè kuyuoku.

Dèè bo sǐnkùnnè onitipòkù

19 Kòo nitipòkù yús nhò sǐntemu ke dà yewe yèyiekè, kè wèè ò kàáké ò sǐntemu de yiè, kéntò kétuàkenè kuyuoku.

20 Kòò duó dìi dóù dì sǐntemu, kòò kàri dìi kàri dì sǐntemu.

21 Kè wèè kàáké o dóù wèè óú o yààti kèwuò. Ò sǐntemu de yiè kéntò kétuàkenè kuyuoku.

22 Kè wèè kàáké kunenkù makù ò kàri kùù ìnkè wèè óú o yààti kèwuò, ò sǐntemu de yiè kéntò kétuàkenè kuyuoku.

23 Kè kunenkù makù bo o dóù ìnkè yoo ò kàri dèè ìnkè, kòò mǎù dè kàáké ò sǐntemu de yiè kéntò kétuàkenè kuyuoku.

24 Kòo nitidòù duónè onitipòkù ò yús ndiì mǎnni ò sǐntemu ke dà yewe yèyiekè kòò duó dìi dóù ìnkè dì sǐntemu.

25 Kòo nitipòkù yús nkè dè pǎǎtè de we kè tì mu nýí dèè, yewe yèè sǎatè ye mièke ò baa yó nsí nhò ò nyús nkè dè dòmme mmè.

26 De kó yewe yèè sǎatè ye mièke kòò duó dìi dóù yoo ò kàri dìi kàri ìnkè, dì sǐntemu kéndòmne ò yónti kó yewe ò ndòmme.

27 Kè wèè kàáké o dóù yoo o kàri, wèè óú o yààti kèwuò, ò sǐntemu de yiè kéntò kétuàkenè kuyuoku.

28 Kòo yónti còmúmú ò mmàke yewe yèyiekè ke né na kèwenke.

29 Diyiè nínni yìè kòo wáá nsinónkpeé sùdési yoo yekpetinónkperípàà nké dè tóní kédúó nyikuó nìtì metaummè tou bòrìnúù.

30 Kòo kuó tèmáà meyi nhũtímù kpéí nkékuó tetetè kétuó mmetaummè tou ìkè, kóò dḡò mèwénkùmè kó ikuó kòo wenke.

31 Dí náké Isidayeeriḡe kè bè ní ncié mbè sī nyèè we, bè báá ta n taummè tou bè yàà bo ò ò sīnkúnne kékú.

32 Dè kó ikuó tukúnè onitidòù wèè bo tuḡti wènwè yefḡtè kè meniè nní nyiè nè wèè bo duó kényènke omáà,

33 nè onitipòkù wèè yúó, nè onitidòù yoo onitipòkù wèè bo tuḡti yefḡtè kè meniè nní nyiè, nè onitidòù wèè bo duónè onitipòkù ò yúó ndìi mḡnnì.

16

Meyi nctémme kó diyie dieri

1 Kè ti Yiè nKuyie nyíé kébéinnè Mḡyiisi. Dè do sḡ nhAnḡó bí idé kumu, ìi do tḡò ntihúúntì ti Yiè nKuyie ntaummè tou miéke nè muhḡḡ nsḡntíkoo kḡmu.

2 Dè mḡnnì kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Mḡyiisi ke dḡ: Náké a kóo kótì Anḡó ke dḡ n yḡ nhò bá ntaḡ metaummè tou yewe yemḡu ke fiiti kuyààkù fḡnkúò metaummè tḡu ìkú dè, ò yàà bo kú, ke yḡ n ní yóó dè kḡtoomè diwetiri miéke kè bè benke m máà.

3 Kòò ní tati metaummè tou wèè wáá ndinaḡaḡà meyi nhũtímù kpéí, kéwáá ndipedaḡ ò yó n féútè ò kétuó,

4 kédáátí dikḡutéyaḡbòrì ò ò dḡòkenè mupaḡkonkperímù kèinè de kó defetire kèbóú

mu kó fenaàk̀nfè, kéboú o yuu mu kó kuyaàbomboúnkù. Ikuó nenti nti, ò ní wuò ke né na ké tì ànné.

⁵ Kè Isidayeeribee ò duó nyebòdakè yèdéè meyei nhūtímù kpéí nnè dipedaà ò yó n féuté di kétuò.

⁶ Kè Anò keté ké n féuté dinaadaà o mómmuò nhò kó meyei nhūtímù kpéí nnè o cǐtè kòbe kòme,

⁷ kédeè kétúóté yebòdakè yèdéè ké yè cònné metaummè tou bòrìnùù,

⁸ kètāũ tété káyà ò yó ntú n kperi nè bè yóó fĩnko di kè di ta dikpàà.

⁹ Kè Anò n féuté n kperi meyei nhūtímù kpéí,

¹⁰ kétúóté bè yóó tanné di dikpàà kécónné metaummè tou ìkè, kédòò meyei ncǐémmè kó ikuó kédeè kè bèe di tanné dikpàà tedòntè.

¹¹ De kó difònkúò kétúóténí dinaadaà o mómmuò nho yei nhūtímù kpéí nnè o cǐtè kòbe kòme kpéí nké di nni mbenke kédòò meyei nhūtímù kó ikuó ké di nni nféuté.

¹² Kòò dèè wèe túóté tesòsékébuute, kékouté yehāākūō ndiwũòtònni di bo metaummè tou ìkè kéānné de mieke, káyēté tihúúnti dinacekutiri mèdémè, ké dè tanné demòu metaummè tou kó kufáá nkuyààkù kpetí kù,

¹³ kétuò ntihúúnti metaummè tou ikuó nenti ā dè ìkè, kè kuyukúu dátinné di ìnkè nè di pòkù, kè dèe yie nkòò báá kú.

¹⁴ De kó difònkúò kèpòòtè dinaadaà kó meyi nkémieté metaummè tou kó kupòkù diyie yièni kèè bíkè mèmáà, di ìkè mèyiekè.

15 De kó difōnkúò ké n féúté kubotí kó meyei nhūtímù kó dibòdaà, kétanné di yī nkuyààkù kpeti kùù fáá nkédòò nè di yī nhò do dòòmè dinaadaà kōme kémíété metaummè tou pòkù fōnkúò nè di ìkè,

16 kédòò meyei nhūtímù kó ikuó kufáá mmieke. Isidayeeriβε caàrìmè kprí nnè be yetírímè n kpeti nè be caàrìmè, ke múnkee me ndòò metaummè tou dimou ke yé di bomè benitìbè bèè sī mbe cuokè.

17 Òmòù bá mbo metaummè tou mieke ò tati dìi m̀nnì ke bo dòò meyei nhūtímù kó ikuó, nè ò bo tamè káyennènnì, kòò dòò o mómmuò nho kó meyei nhūtímù kó ikuó nè o cīètè kòbe kōme nè kubotí kōme kprí nke dèè.

18 Wèe yènnì kékote diwũṣt̀nnì dìi bo metaummè tou ìkè ké di dòò meyei nhūtímù kó ikuó, kéwáà ndinaadaà nè dibòdaà kó meyi nkémíété diwũṣt̀nnì bàkè kéfíté,

19 kèpòtè o nóm̄bii de kó meyi nkémíété diwũṣt̀nnì kuce mèyiekè ké di wénk̀nnè Isidayeeriβε kó meyei mmèè do di sīnk̀nnè.

20 Kòò wénk̀nnè dìi m̀nnì metaummè tou kufáá nnè ditou dimou nè diwũṣt̀nnì ke dèè, bèe túótèní dibòdaà dìi kpaá ke f̀ò.

21 Kè Anò nós nho nou di yuu ìnkè nè Isidayeeriβε bemou kó diyètìrì, káyie mbe caàrìmè nè bè yetírímè n kpeti, ké di tóu nde kó meyei nkédeè ké di duó nhonitì bè tāátè wè kòò di tanné dikpáà.

22 Kè dibòdaà tò be yei memou kétanné dikpáà tédəntè ke dèè.

23 Kè Anò kote metaummè tou kédèite mupààkkonkperímù kó tiyààtì, ò do ānné tì kétanné metaummè tou kó kufáá, ké tì d̀ú ndeborè,

24 kécómmú dibòrì bè tǎǎté dì kέwυο kέwετε kédáátí o yààtì tetì kέyènní kékote ké n féúté feǒfè kέtuο nké n féúté kubotí kafe kέtuο, kédòò meyei nhūtímù kó ikuó, o mómmυο nho kpréi nnè kubotí kpréi,

25 kέtuο nyiwũs bè n kùο ì meyei nhūtímù kpréi nyi kó mekùò ndiwũstònni ìnkè.

26 Wèè do tanné dibòdaà dikpráà tedòntè kòò óú o yààtì kέwυο ke né na kέta Isidayεεriβε karì.

27 Dinaadaa nè dibòdaà bè do n féúté dè meyei nhūtímù kpréi, nkétannè meyĩ mmetaummè tou kédòò meyei nhūtímù kó ikuó, bèε dè dènnε Isidayεεriβε karì kέtuο nde kèntì nè de maa nnè de piti.

28 Wèè dè tùο nwèε óú o yààtì kέwυο, ke né na kέta Isidayεεriβε karì.

29 De yó ntú ikuó nyi di kpréi nsǎǎ, dibenni tǎnkù oyiénwè kó diyìε pínnì, di níí bouú dinùù di báá pĩ mmutǎmmú mamù, diheì yembè nè bepròòbè dimòu.

30 De yiè ndi bè yóó di dòòmè meyei nhūtímù kó ikuó ké di wénkùnnε di yei memòu.

31 De yiè yó ndònnè teom̀pùtè kperi ndi di kpréi, kè di níí bouú dinùù. De kó ikuó yó mbomu sǎǎ.

32 Ikuó niùtì bè cǎǎné wè koò còù mmeκùò nkòò còutè o cice kó difòtìrì, wèè níí yóó dáátí ikuó yààtì mupaàkkonkperímù kpeti kédòò meyei nhūtímù kó ikuó.

33 Wèè níí yóó dòò ikuó kέwénkùnnε metaummè tou kó kufǎǎ nnè di mómmònni nè diwũstònni wèè níí yóó dòò ikuó kέwénkùnnε ikuó niùbè nè kubotí kumòu.

34 Dè yó ntú ikuó nyi di kpéí nsáà kè di ní ì dḡò kuce memáà dibenni miéke. Isidayeeribe bemou kó meyei nhūtímù kpéí.

Kè Anḡò dḡò Mḡyiisi ò nàké tì timḡu.

ISIDAYEERIBE CĂĂMME KE TÚ KUYIE NKḲBE

17

Miù te kè Isidayeeribe í dò nké nyo mmeyĩ

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni nsḡké ku náàntì kénáké Mḡyiisi ke dḡ:

² Náké Anḡò nè o bí nè Isidayeeribe ke dḡ: Mí ndi Yiè nKuyie n tú:

³ Di miéke kòò mḡù fèúté fenààfè yoo fepièfè yoo tebuḡtè di karì, yoo ò dè yènnè di karì ke dè fèúté,

⁴ kòò í dè kàtenèní metaummè tou ìkè ke dè nni mbenke, dè doti o yuu ìnkè nke, di ò dènnè Isidayeeribe miéke.

⁵ Kè di ní dḡ ké n féúté dè, dí dè tḡní kéduḡ nyikúḡ nìùtì metaummè tou bḡrìnùù, kòò dè nni fié metaummè kpéí,

⁶ kécóú mmeyĩ ndiwũḡtḡnnì ìnkè dìi bo metaummè tou ìkè kétuḡ mmekùḡ ndipānnì ndi dìi kó kufḡḡku n naati.

⁷ Di bá m bútinné kénfeu iwũḡ sibḡḡtenkaanì sù dḡ nyebḡdakè. Dè kó ikuó yó mbomu sḡḡ di kpéí nnè di yaḡbío.

⁸ Á tì mbè nàké kè be kóò mḡù yoo bepḡḡbè bèè bè bonè, kòò mḡù n fèúté fèḡfè ke tḡḡ nyoo ò baà fè nni nfèútému,

⁹ ke í fè kàtenèní metaummè tou borìnùù, ke fè nni nfèúté bèè ò dènnè Isidayeeribe miéke.

10 Di miεke kè di kóò mǎu di meyĩ nyoo bepòòbè bèè di bonè kè beè kóò mǎu mè di, bá mùù botí kó meyĩ, m miεke bo ò yè, kè nh ò dènne Isidayεeribe miεke.

11 Ke yé mufòmму bomè meyĩ mmiεke nke. Dèè te kè n yé ndí mme ndǎarinè ikuó diwũòtònnì ìnkè di yei nhütímù kréí, kénfòù, meyĩ mmeè ò nte kòo nìtì wenke.

12 Dèè te kè n tu díndi Isidayεeribe nè bepòòbè bèè di bonè, di bá nyoo meyĩ.

13 Kè Isidayεeri yoo opòò wèè di bonè, kòò kàte kupaaawaá nke kùò tēhontè yoo tenàtè di yo ndè, wèè yóu kè de yĩ nyè kòò mè dàtínné mutáá.

14 Ke yé bá dè de fòmму bomè de yĩ mmiεke nke. Dèè te kè n tu díndi Isidayεeribe di báá di feòfè mafè kó meyĩ, bá dè de fòmму bo de yĩ mmiεke nke, kè wèè di meyĩ mbèè ò dèite Isidayεeribe miεke.

15 Bá wè dihei yiè nyoo opòò kòò di dèè ku, yoo musimmù pĩ ndè wèè óú o yààtì kéwuò, ò sǐntemu de yiè kèntò kétuòkenè kuyuoku. De kó difònkúò ò ténke í sǐ.

16 Kòò me nyí óú o yààtì ò me nyí wùò de kó meyei mbo o yuu ìnkè nke.

18

Kuyie nyetemè ti bo ndaunèmè bèè í tú ti pobè nè bèè í tú ti daabè

1 Kè ti Yiè Kuyie nní nsaké ku náàntì kèbéinnè Mǎyiisi ke dò:

2 Náké Isidayεeribe ke tú n yé mmí ndi Yiè nKuyie mmí di te.

³ Di báá tũnne Esibiti kɔbe di do bo bèè cuokè be kó meborime nè Kannahã n di kɔrinè kèè tenkè kɔbe kɔme nè be kuó.

⁴ N di nàké tì dí nti mpĩ nke tũ n kuó. Mí ndi Yiè nKuyie mmĩ di te.

⁵ Dí ntũ n kuó nè n tannò, wèè d̀̀̀̀ri n kuó nè n tannò dè yemmè, weè yó nfòu. Mí ndi Yiè nKuyie mmĩ di te.

⁶ Di kóò m̀̀̀u báá duónè nè wè bè tu meyĩ mmemáà kɔbe! Mí ndi Yiè nKuyie mmĩ di te.

⁷ Di mièke òm̀̀̀u báá duónè o yõ, kéfèik̀̀̀nne o cice, ò báá duónè o yõ kèyà o fei.

⁸ Di kóò m̀̀̀u báá duónè o cice pokù kóò fèik̀̀̀nne, o cice pokù nwe.

⁹ Òm̀̀̀u di mièke báá duónè o tãũ, kè bè wè mbe yõ yoo bá kòo yõ yanto kou nwe. Kè bè ò peitè tecfètè yoo bè ò peitè kupíkù makù, ò báá ò duónè.

¹⁰ Di mièke òm̀̀̀u báá duónè o bire kóo sapàà nyoo o kóo dapàà nkou, o m̀̀̀mmuò nho kóo sapàà nwe.

¹¹ Òm̀̀̀u báá duónè o tãũ nè wè bè wè mbe cice, o cice bire nde, kòò tu o tãũ, ò báá ò duónè.

¹² Di kóò m̀̀̀u báá duónè o cice tãũ, ke yé o cice nè o tãũ bè tumè meyĩ mmemáà kɔbe mbe.

¹³ Di mièke òm̀̀̀u báá duónè o yõ nantè yoo o yõ kóo kóti nè o yõ bè tu meyĩ mmemáà kɔbe mbe.

¹⁴ Òm̀̀̀u báá duónè o cice nantè pokù, ke yé o cice nantè pokù nwemè.

¹⁵ Di mièke òm̀̀̀u báá duónè o bire pokù, o kóo dapàà mpokù nwe, ò báá ò duónè.

¹⁶ Di mièke òm̀̀̀u báá duónè o nantè pokù. O nantè pokù nwe, ò báá ò duónè.

17 Di kòò mǎù báá duónè onitipòkù mǎù kέwεte kέduónè o kóo sapàà nyoo o kóo dapàà mbire, bè tu meyĩ mmémàà kabe mbe, dè tu isoke nyi.

18 Di miεke òmǎù báá túóté o pokù nanté yoo o kóo kótì, kòo pokù kpaá ke fòu kè bèe yante.

19 Di miεke òmǎù báá duónè onitipòkù ò yùs ndii mǎnni, ò sĩmmu.

20 Òmǎù báá duónè otǎù pokù, kòò ò duónè ò sĩntemu.

21 Di miεke òmǎù báá féúté o bire dibǎò Mǎðaki kέtuǎ kέcace n yètiri. Mí ndi Yiè nKuyie mmí di te.

22 Di miεke òmǎù báá duónè onitidòù bè ðounè mèè botí onitipòkù. De tu isoke nyi.

23 Di miεke òmǎù báá duónè feǎfe késĩnkúnne omáà, onitipòkù me mbáá yóu kè feǎfe ò duónè. Dè tu isoke nyi.

24 Di báá sĩnkúnne dimáà nè de kó meborime botí, yebotè yeè bo di ìkè n yóó beti ye, ye me ndòò ke sĩnte.

25 Dihèi di mómmanni kè di sĩnte kè ndi poté, di yei nkpréi nkè di tó di nìtìbè.

26 Díndi mpĩ ndi nàké tì nè n kuó. Dihèi yembè nè bepǎòbè bèè di bonè be kòò mǎù báá ðǎò de kó isoke.

27 Ke yé bèè di niiténèní de kó dihèi miεke bè i ndòò, kè dihèi sĩnte.

28 Kè di dǎò de kó isoke dihèi múнке yóó di tǎmu di tó mèè botí bèè di niiténèní.

29 Kè wèè dǎò de kó isoke botí, bèè ò ðenne Isidayεiribe miεke.

30 Mpĩnnè n kuó ke báá ðǎò de kó isoke bèè di niiténèní bè do dǎòri ì. Di báá sĩnkúnne dimáà. Mí ndi Yiè nKuyie mmí di te.

19

Kuyie ndó ti mpī mmèè botí ku tōmmú

¹ Kè ti Yiè nKuyie nni nsóké ku náaàntì kébéinnè Mòyiisi ke dò:

² Náké Isidayεεriβε βαμου ke tú:

Mí ndi Yiè nKuyie mmú di te, ndònnè mpáíí, ke yé n dōmmè páíí nwe.

³ Bá wè, wè ndé o yō nè o cice kéntū n di nàké tì teomputè kó diyìè kpéí, mí ndi Yiè nKuyie mmú di te.

⁴ Di báá duó ndimáà yebókè, di báá yiè ntimátì kéuté sibōotenkaanì, mí ndi Yiè nKuyie mmú di te.

⁵ Kè di yó m pā feðfè metaummè kpéí ndi fè nni mpā dè bo yiennèmè kè n fè cōuté.

⁶ Kè di fè nni nfèuté di fè càáké de yiè nè dè bo wentémè, kè fè kpaá ke tūðkenè diyìè tāánnì di fè tūo.

⁷ Kòò mōù fè càáké diyìè tāánnì, de yiè n ténke báá ò cōuté, dè ò sīnkūnnemu.

⁸ Kè wèè ì càáké weè to de kó meyei, nke yé ò í ì wènté ke dò mbè ì nni mpā. Bèè ò dènnε Isidayεεriβε miεke.

⁹ Kè di níí dèite di paa nkó tidiitì di báá taunnè tì bo di paa mmànkú, kè di dèite di diitì ke dèè di báá kónté kédérí.

¹⁰ Kè di me ntũ detie mbè tu dè fīnyī de be nyε, di báá kónté kētānké yebe yèè duò yoo dí dérí. Di níí yè yóu beçrìbè nè bepòòbè kpéí. Mí ndi Yiè nKuyie mmú di te.

¹¹ Di miεke òmōù báá yúúkú o kou, yoo wèè ò souté yoo wèè ò ciité.

¹² Di níí báá parìkè nè n yètìrì ke né sóú, kè di dòò memme di cààrè n yètìrì ndi mí ndi Yiè nKuyie.

13 Di miεke òmòu báá ciité otòu kédi o kperε, ò me mbáá ò yùúkú, otòntì kó tiyeti me mbáá wenté di kòò mòu borè.

14 Di miεke òmòu báá sǎǎ ndiònnì, òmòu me mbáá dǎú mmédiímmè kuyũ̀̀nkù kó kuce miεke. Di nni ndé. Mí ndi Yiè nKuyie mmî di te.

15 Òmòu báá beké tibeéntì meyei. Mebatimè bá mbo, òmòu báá kónné ocĩrì, òmòu me mbáá yote okperi. Bá wè ò ní beké tibeéntì tì dò nwèe tì beké mèè botí.

16 Di miεke òmòu báá wátì o kou, òmòu báá tou nho kou tináàntì kénte kè bèε ò kùò. Mí ndi Yiè nKuyie mmî di te.

17 Òmòu bá nníi nho kou tòu, kè dè né dò nha ò kpannè, a báá yóu a bo ò kpannèmè kè dèε yie nkàa báá tò meyei mmamè.

18 Di miεke òmòu báá peite yoo ò nhu o kou medòmmè, bá wè, wè ndó o kou tòu ò dó mèè botí omáà. Mî tu di Yiè nKuyie.

19 Di ntũ n kuó, òmòu di miεke báá yóu kòo wũ̀̀ ìì cǎǎ nkubotí kè ìì deke itòbè, òmòu báá buotí kupaku kùmáà idibotí idéi ìì cǎǎ. Òmòu di miεke níi báá dáátì tiyàtì tìi dù̀̀kenè mupaàkómmú m̀̀u cǎǎ nyibotí.

20 Kòò mòu duónè kudaakù, kè dè sǎ nhòmòu kù cē, ò me mmu nyí wète ke kù donté ku yiè mborè ku yiè mme mmu nyí kù fĩ, nwèe yietí kǎfó, mbè me mbáá bè kùò, ke yé ò do kpaá tímè kudaakù nku.

21 Wèe waá ndipedaà meyei nhũ̀̀tímù kpeí, ké di kòtenení metaummè tou bòrìnù. Meyei nhũ̀̀tímù kó fè̀̀fè̀̀ nfe.

22 Kè ikuó nìùtìi dǎò de yiè mmeyei nhũ̀̀tímù kó ikuó kè nh ò cǎ́ mmeyei nhò dǎò mè.

23 Kè di ta dìi m̀nni Kannahāā kó dihèi ke fiúkú detie nde botí de botí dèè pèi, dè pèi yèè be yó ntú yesĩnye nyè di kpéi yebie nyètāāti di bá nyè yo.

24 Dibenni naanni kè dí ānné dibanni kè n dounnè mutōmmú kè yè nni mpā yemou.

25 Dibenni nummuri ndi di yóó dimè de be, kè yè dèite kè yè ntú di kpeye. Mí ndi Yiè nKuyie mmũ di te.

26 Òmou bāá cááké fèḍfè bè í fèuté fè kè fe yĩ ncòú. Òmou bá mpāũ yoo wè nd̄ori denitiǹnkpeye.

27 Di níi bāá kuó kécíúté, di me nníi bāá kuó di nuciti kesoó nfeḍenfe.

28 Di níi bá nd̄ori ikúsié ke yóú dimáà, di bá ndóú dimáà. Mí ndi Yiè nKuyie mmũ di te.

29 Òmou bāá duó nho bire teḅḅḅfētè kènte kè dèe tũnne yebakè, kènte kè dihèi dimouu nde dounè ke d̄ori isake kpeye.

30 Dí ntũ ndi nàké tì teom̀pùtè ìnkè, kèmmake metaummè tou kó kufḵwaá.

31 Di bá nk̄ori bèè bouri tiǹubooti nè beḅāābè borè, dè di s̀nk̀nkomu. Mí ndi Yiè nKuyie mmũ di te.

32 Kòo kóti níi t̀kení á íté kóó fei ndikàri kéndé odakóti nè dèe miéke nke di bo benkemè ke dò ndi n dé, mí ndi Yiè nKuyie.

33 Kòo p̀òò k̄tení ke di bonè di bá nhò cíi.

34 Op̀òò wèè di bonè dí nhò wùó nke dò ndi kou, kè nhò d́ di d́ m̀è botí dimáà, ke yé di múnke do tùmè beḅḅḅbè mbe Esibiti. Mí ndi Yiè nKuyie mmũ di te.

35 Di d̄orimè ntú m̀è wenni demou miéke. Kè di d́ di d́ m̀nni kébenné dèmarè de p̀k̀mè yoo de c̀éékú dí benné kè dè nwenni.

³⁶ Di biepee nè di cìdóòbè dè níí ntú dèè wenni, kè dí benné kè dè nwenni. Mí ndi Yìè nKuyie mmî di te, ke di dènnení Esibiti.

³⁷ Dí mpí n di nàké tì timou nè n tié nyimou, kéndɔ̀ari dè yèmmè. Mî tu di Yìè nKuyie.

20

Kuyie nyí dómè tí nfeu yebàkè

¹ Kè ti Yìè nKuyie nyíé kénáké Mɔ̀yiisi ke d̀:

² Náké Isidaγeribe ke tú, kè di kóò m̀ou yoo op̀ò wèè di bonè kòò fèúté o birè dibòò M̀ɔ̀ɔ̀ki bèè ò k̀u. Dihei yembèè ò bùstí yet̀arè k̀eku.

³ Kòò m̀ou mè d̀ò mí m m̀ommuo m mièke yóò ò yèmu, kè nh ò dènne o k̀obe mièke. Ke yé ò fèútémè o birè dibòò M̀ɔ̀ɔ̀ki ke s̀nk̀unne metaummè tou, ke càke n yetisà̀ari.

⁴ Ke dihei yembè bùútóo de kpeti, ke í d̀ó kòò k̀u.

⁵ Mí m m̀ommuo mmî mièke yóò ò yè, wenwe nè o fuku kumou, kè m bè dènne be k̀obe mièke, nè bèè kó dimàà ò t̀unne ke fié de kó dibòò.

⁶ Kè wèè bùtinné mí ndi Yìè nKuyie nke k̀ari bèè bourí tinubooti nè bep̀ã̀bè borè, m mièke yóò ò yèmu kè nhò dènne o k̀obe mièke.

⁷ Ncáánnè ke d̀ò mpáí páí mí ndi Yìè nKuyie mmî di te.

Kuyie nkuó yete dè

⁸ Dí ntũ n tié nke ndɔ̀ari n yèmmè mí ndi Yìè nKuyie mmî di t̀ã̀tè kè di c̀áá.

⁹ Wèè s̀ãá nho cice yoo o ỳò bèè ò k̀u. Ò k̀u omáà ndi ke yé o s̀ãámmè o cice nwe yoo o ỳò.

¹⁰ Kè wèè duónè ot̀ou pok̀u bèè bè k̀u bedé, wenwe nè de kóo nitipòk̀u.

11 Kòò mǎù duónè o cice pokù bèe bè kùǎ bedé wenwe nè de kóo nitipòkù. Bè kùǎ bemáà ndi.

12 Kè wèè duónè o bire pokù ò dǎò isǎke nyi bèe bè kùǎ. Bè kùǎ bemáà ndi.

13 Kòò mǎù duónè onitidǎù bè dǎunèmè onitipòkù, bè dǎò isǎke nyi, bèe bè kùǎ bedé. Bè kùǎ bemáà ndi.

14 Kòò mǎù po onitipòkù ke wèete ke tùóté de kóo nitipòkù yǎ, isǎke nyi bèe bè cǎu nwenwe nè de kóo nitipòkù kédèite isǎke di cuokè. Bè kùǎ bemáà ndi.

15 Kòò mǎù duónè feǎfè bèe ò kùǎ kékua de kó feǎfè.

16 Kòo nitipòkù mǎù yóu kè feǎfè ò duónè bèe ò kùǎ kékua nè de kó feǎfè. Dè kùǎ demáà ndi dedé.

17 Kòò mǎù puoke o tǎũ kè bè cǎá mbe yǎ yoo be cǎá mbe cice, kòò ò duónè ifei kperere nde. Bèe bè dèite be botí kabe mieke bá wè kòò nwúó, de kó meyei mbo be yǎ ñnkè nke.

18 Kè wèè me nduónè onitipòkù ò yùó ndù mǎnni, ke yà o yǎnti bèe bè dènne Isidayeeri be mieke. Ke yé bè yémèmu bedé ò yùómmè ke duó.

19 Òmǎù báá duónè o yǎ nantè yoo o yǎ kóo kótì yoo o cice tǎũ. Di tú meyi mmémáà kabe mbe, kòò mè dǎò bèe yóó tǎ de kó meyei. Wèè mè dǎò wenwe nè ò duónè wè bè tǎ bedé ndi de kó meyei.

20 Kè wèè puoke o cice nantè pokù yoo o cice kóo kótì kou bedé bèe tǎ de kó meyei. Bè bo kú bá bè í mǎòte debire.

21 Wèè puoke o nantè pokù yoo o kóo kótì pokù ò sǎnkunne omáà ndi, bè báá pété debire.

22 Dí mpí n di nàké tì timǎu nè n tié nkéndǎari dè yè mmù kè dèe yie nkè diheì n di kǎrinè dì báá di tó.

23 Di báá tǔnne ibotí n yóó beti ì de kó dihei miεke ì borime, bè me ndòò kè m bè pè.

24 N di nàkému ke tú:

Míi mómumu nyóó di duó nde kó ketenkè,
menaamiè nnè mecekùò ndè pǔò nkè.

Mí ndi Yiè nKuyie mmí di te ke di cǎnné nè ibotí tɛi.

25 Mbaàtinè tǔnké iwũò, n yè ndí nyo nyi nè n yè ndí nci ì. Di báá di n yè ndí nci kùò wanwankù yoo tɛè nàtè yoo dèè bambànnè késĩnkùnnè dimáà.

26 Ndònnè páíí, kécáá nke tú n kɔbe, ke yé mí ndi Yiè nKuyie ndòmmè páíí nwe, kè mí di cǎnnénè ibotí tɛi, kè di bo ntú n kɔbe.

27 Di miεke kòo nitidù mǎu yoo onitipòkù tu opǎũ yoo ò boorí tinubooti, bèe ò bùótí yetárè kékuò. Ò kùò omáà ndi.

21

Ikuó ù tukúnè ikuó nìùbè

DÈÈNNÌ: Ikuó nìùbè bo nci dè

1 Kè ti Yiè nKuyie nní nsóké ku náànti kénáké Mǎyiisi ke dò: Náké ikuó nìùbè Anǎ bí ke dò:

Ikuó nìùtì mǎu báá tóónnè o cǐètè kóo cǐ mǎu késĩnkùnnè omáà.

2 Kè dè sàà í tú o cǐètè kou mómumu nwe. O cice yoo o yó yoo o birε yoo o nantè yoo o kóo kóti.

3 Nè o tǎũ wèè kpaá teciètè ke mu nyí yǐtè onitidù ke yé ò mu nyí yenkemè, ò bo na kóò kàáké.

4 Wenwe wèè ni benitibè, ò báá dǎò dèè ci o cǐètè miεke késĩnkùnnè omáà.

5 Ikuó nìùbè níí báá fenté fenté tiyùtì be yò ìnkè, yoo bèe kuó be nucitì kesoó mbe debì, bè me mbáá dúóké bemaà.

6 Bè cãámmu ke bo n kó mutõmmú kpéí. Bè báá cãke n yètìrì, bèè n feu iwũḽ bè m pãã nyì. Nè de kpéí mbè dò nkéndò mpáíí nwe.

7 Dè cimú ikuó nìùtì bo puokemè onitipòkù wèè dauti dautinè benitidaabè yoo osapàà mbè cãke wè, yoo onitipòkù wèè yenke ke yenté, ikuó nìùtì cãámmu ke tú n kóo nìtì.

8 Dí dò nkénwúó nyikuó nìùbè benitibè n tããté bèmbè n tãmmú kpéí bè cãámmu, ke yé bèè n feumè iwũḽ di m pãã nyì. Dí mbè wúó mbenitibè bèè cãã nke dò mpáíí. Mí ndi Yiè nKuyie mmúì bè cãánné.

9 Kè ikuó nìùtì mǎu kóo sapàà ncãke omáà ke dauti dautinè benitidaabè ò ãnné o cice nwe ifei, bèè cǎu nde kóo sapàà.

10 Ikuó nìùtì diewè wèè baké besõmbè, bè cǎu nwèè yuu mekùò nkoò cãánné kòò daati ikuó yààtì, ò báá yóu kòò yùtìi yéké ò me mbáá yóu kòò yààtì kērí.

11 Ò báá tóónnè ocíi kēsĩnkũnne omáà, bá kòò cice nwe yoo o yǎ.

12 Ò báá yè metaummè tou, ò yàà bo dì sĩnkũnne mèè kpéí. Bè ò cǎu mmekùò mme koò cãánné mí nKuyie n kpéí. Mí tu di Yiè nKuyie.

13 Wèè puoke osapàà nwèè mu nyí yé onitidù.

14 Ò báá puoke okúpokù yoo wèè yenke ke yenté yoo wèè dauti dautinè benitidaabè ke cãke omáà. Ikuó nìùbè botí miẽke nke ò dò nkétããtémmè osapàà nwèè mu nyí yé onitidù, képuoke.

15 Ò yàà bo sīnkùnne o fuku. Mí ndi Yiè nKuyie mmî ò cǎǎné.

DΞENNÍ: Bèè báá na kéntú ikuó nìùbè

16 Kè ti Yiè nKuyie nyíé kénáké Mɔyiisi ke dò:

17 Náké Anɔ ke tú n yē nnè bè bo mbomè nè be yaábíó ikuó nìùtì wèè mǎke kuyènkù ó bá n féúté feǎfè yoo ò m pǎ tidiitì.

18 Kòò mǎke kuyènkù bá kùù botí ò báá na kǎpí nde kó mutǎmmú, kòò tu kuyūǎnkù yoo dikpǎnnì yoo dèmarè yeté o ìkè.

19 Kòò tàǎku kuù me nkéété yoo o bakù.

20 Kòò tu tɛhùtè yiè, yoo ò dò ndeçīrè yoo ò ã dinɔmpénnì yoo mekpǎǎ, yoo tɛwūǎtè matè ã o kǎntì yoo o takuò mpǎntɛ.

21 Anɔ kó kufuku miεke ikuó nìùtì mǎù bá n féúté feǎfè yoo ò m pǎ tidiitì kénsà kòò mǎke kuyènkù, ò báá na kǎpí nyikuó nìùtì kó mutǎmmú.

22 De yiè mbo na kédi bè m pǎ tìi diitì yoo bè m pǎ dè ke yété ke tuǎ nke sùó.

23 Ò me mbáá ta metaummè tou kuyàǎkù kpetí dè yoo wèè tóónnè diwūǎtǎnnì, ò tu kuyènkù yiè nwe, ò yàà bo sīnkùnne metaummè tou nè di nentì. N tú di Yiè nKuyie nku ke mî dè cǎǎné.

24 Memme, kè Mɔyiisii tì nǎké Anɔ nè o bí nè Isidayεeribe sɔmbe.

22

TǎǎTI: Bèè báá di bè pǎ dè Kuyie

1 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔyiisi ke dò:

² Náké Anᵃᵃ nè o bí, n yē nkòo nìtì ní dòmme ò báá di Isidayeribe m pã dè kēsĩnkũnne n yetìsààrì. Mí ndi Yiè nKuyie mmí di te.

³ Náké be ke tú, n yē mbe kó kufuku nè be yaábíó kè wèè sī nke kááké bè m pã dè, bèè ò dènne n kabe miēke mī tu di Yiè nKuyie.

⁴ Anᵃᵃ kó kufuku miēke kè tikòntì pĩ nhòmòu yoo ò tũtì yefòtè kè mu nyí wenke ò báá di bè m pã dè. Dè me ndò nè wèè kááké ocũ ke sĩnte nè wèè bo nduó kényenke nè omáá,

⁵ nè wèè bo kááké debambaànnè marè kēsĩnte, yoo òmòu wèè kááké dèè sī nkēsĩnkũnne omáá.

⁶ Kòò sĩnkũnne omáà mebotí ò sĩmmu kéntò kétuakene kuyuoku. Ò báá na kédì bè m pã dè kēmbaanè ò bo wuomè.

⁷ Kuyuoku m̀nnì ò wenkemu ò bo na kédì bè m pã dè ke yé ò kó mudìi mmumè.

⁸ Òmòu di miēke báá di fèḍfè fèè ku yoo musĩmmu pĩ nfè. Kòò fè di ò sĩntemu. Mī tu di Yiè nKuyie.

⁹ Bè ntũ m bè nàké tì kè dèe yie nkè bè báá di ikuó yete dè kètò de kó meyei, kè bè dè di, bè yàà bo kú. Mī tu di Yiè nKuyie mmí di cãhné.

¹⁰ Kè bè m pã dèmarè wèè í tú ikuó nìtì ò báá dè di. Bá kè ikuó nìtì kóo pòò nwe yoo o kóo tũntì ò báá dè di.

¹¹ Kè ikuó nìtì me ndonté kudaakù, kù bo na kè dè di kéndònnè bè peité kù tecĩètè.

¹² Kè ikuó nìtì màke osapàà nkòò yenke wèè í tú ikuó nìtì ò báá na kédì bè m pã dè.

¹³ Kòò d̀u me nku yoo bè ò bēti kòò konní bá ò í màke debire, ke wētení ke bo o cĩètè ò do bè bonè ke

dòmmè. Ò bo na kédì o cice yo ntù diiti. Ikuó nùtì cīētè kou í tú wè báá na ké tì di.

14 Kòò m̀òu di bè m pã dè bá ò í yě, kè dè boní kòò yīēté wèè dè yietí ikuó nùtì kénós nkè dè mmànnè ò yietí de kó yewétiyè yènùmmù kó dimáá.

15 Ikuó nìùbè báá yóu kè bèè í dò nkédì bè m pã dè, kè bèè dè di.

16 Kè bè dè di, ikuó nìùbè bè toú mmeysi mme bèè yietí kéfós. Mí ndi Yiè nKuyie mmù dè cāñné.

Kuyie nyè mbè bá nkù feu ù wūš

17 Kè ti Yiè nKuyie nní nsáké ku náàntì kénáké M̀oyiisi ke d̀ò:

18 Náké An̄̄ n̄̄ o bí n̄̄ Isidayeeriibe bem̄̄ou ke tú n yē ndi miēke yoo op̀ò wèè di bonè, kè wèè d̀ó ké m pã dipānni yoo ò d̀ó ké n feúté feḏḏè kētuo nhò n d̀óunnè dii nùù kpéi nyoo kòò me mbaa d̀ó ké fè nni nféutému.

19 Kòò d̀ó n c̀outé de kó dipānni dè ntú dinaadaa yoo dipedaà yoo dibadaa dèè kpa kuyènkù.

20 Kè di n feúté feḏḏè fèè m̀òke kuyènkù m báá c̀outé de kó dipānni.

21 Kè feḏḏè metaummè k̀ofe nfe òm̀òu d̀ómè ke n feúté yoo ò d̀ó kédèite ò n d̀óunnè dii nùù yoo ò baa d̀ó ké m pã dipānni ndi, de kó feḏḏè dò nkéntú di n feu fè nfe, kénkpa kuyènkù kè n né fè c̀outé.

22 Mí ndi Yiè nKuyie ndi bá n feúté feḏḏè fèè yēi yoo fè ā dikpēnni yoo bè fè fēte yoo fè ā mekpāā nyoo fè ā tifiētì yoo fè ā yemuo. Di báá daá nde kó feḏḏè boti kó kumaa ndiwūštònni kéntú di kù nni mpā.

23 Di bo na ké n feúté diwèi kó dipānni: Fənààfè yoo fepièfè dèè m̀òke kuyènkù yoo dè pusi yoo de

tààke okù ke tonté. Di me mbáá dè nni nféúté di n dǔúnnè dii nùù kpéí, nkè di dè nni nfeúté m báá dè cǔuté.

²⁴ Di bá n féúté feǎfè fèè kó yetakuò nta yoo bè fè fǔnte yoo bè yè kèéte. Di kó dihei miεke òmǔu báá dè dǔù.

²⁵ Kòo pǔù mǔu me ntǔní de kó feǎfè botí dí báá fè cǔuté ké fè nni nféúté, mí nKuyie mmǔ di te, kè bè fè fǔnte dè naá nkuyènkù nku, m báá fè cǔuté.

²⁶ Kè ti Yiè nKuyie nní nsǎké ku náaǎnti kénáké Mǔyisi ke dǔ:

²⁷ Kè fenàǎfè yoo fepièfè yoo tebuǔtè kè dè peité de bire de daare, dè mbo de yǔ borè ke dǔ yewe yèyiekè, diyie nínni yiè kè di dè nni nféúté, m bo cǔuté de kó dipǎnni.

²⁸ Di báá kuǔ denaabire yoo depebire yoo debǔbire nè de yǔ diyie òimǔ.

²⁹ Kè di dǔ ké n féúté feǎfè ké n sǎnte dí fè nni nféúté dè bo yiennèmè kè n fè cǔuté.

³⁰ Kè di fè nni nfeúté dí fè cǔáké de yiè, di báá súó nkè dèe wenté. Mǔ tu di Yiè nKuyie.

³¹ Dí mpǐ n tannò nkéndǔori yè yǔ mmù mǔ tu di Yiè nKuyie.

³² Di báá cǔake n yètisàǎrì díndi Isidayεeribe n dǔ dí nyému n dòmmè páíí mí ndi Yiè nKuyie mmǔ di cǔǎné.

³³ Mǔ di dènneni Esibiti kè di bo ntú n kǔbe. Mǔ tu di Yiè nKuyie.

23

Isidayεeribe kó yεbaa

1 Kè ti Yiè nKuyie nnáké Mɔyiisi ke dò:

2 Náké Isidayeεribe bè yo mbaà nyèè baa n kpéí.

De kó yeβaa mmiεke di ní tí nké n sānte. N yóó di benkemu de kó yemàrè di ní yoo tí nyè.

3 Di ní pĩ ndi tōmmú yewe yèkuò miεke, diyiénni tu teom̀pùtè nte. Di ní tí nde yiè ké n sānte, de yiè di báá pĩ mmutōmmú bá kè di bo kèè bíékè de kó diyie tu n kperi ndi.

4 Nte yeβaa nkó yemàrè teyè di ní yóó tí nyèè miεke ké n sānte.

Diyentébanni

5 Dibenni tãnkù ketiwè kó diyie teπítè nè dinaanni kó dihuri m̀nni yó ntú diyentébanni ndi.

6 De kóo tãnkù omáà kó diyie teπítè nè dinum-murì yó ntú pèèbè bèè í kəərenè mutie mùu muuti be kó dibanni ndi. Dí nyo mpèèbè bèè í kəərenè mutie mùu muuti ke dò yewe yèyiekè.

7 Diyie ketiri yiè di tí nké n sānte, de yiè di báá pĩ mmutōmmú.

8 Yewe yèyiekè miεke ké nni mpãã nyepārè ke tuò. Diyie yiénni kətí nké n sānte, di báá pĩ mmutōmmú.

Tidiketiti kó dibanni

9 Kè ti Yiè nKuyie nyié kébéinnè Mɔyiisi ke dò:

10 Náké Isidayeεribe ke tú n yē nké di ta dii m̀nni dihei n di duó ndi ke kùúti, ke ðei tidiketiti, di bou dibou kéduó nyikuó nùti.

11 Kòò ðe nni mbenke, kè ðe yie nkè n di coute. Teom̀pùtè yiè kó diwentéteri ndi ikuó nùti yóó ðe nni mbenkemè,

12 ké n féúté dipedabii dìi màke dibenni dimáà ke kpa kuyènkù kétuò,

13 kéwaá mmuyuo ncidóòbè bèkuò ké mù àntenè mekùò, nkéwaá mmenaà mbè tumè diféè dítìrì dikéè kécóú ndéinkè kétuò. N ðake dó dìi pänni ndi.

14 Di báá di di paa nkó tidiiti, di báá ti dònè pèè, di me mbáá tì pũnné kécááké, yoo dí ntì càà ntibènti ke í keté ke ðè bou dibou ke m pã. De kó ikuó yó mbomu sãà nè di yaábíó bá kè di bo kùù píkù.

Dididèlbanni

15 Kè di níi m pã tidipànti dìi yiè, di báá kaa nde kó diyìè kè ðe wenté kè di keté kékaa nke dò seménnibè bèyiekè,

16 Seménni oyiénwè wenwe kó teom̀pùtè yiè, ðè yóó mbo yewe sipísìnùmmù ndi, kè di m pã tidiiti.

17 De yiè bá wè wèè waá ntidipànti kó muyuo nsààmù cidóòbè bètããti kédòònè pèèbè bèdébè kékòorenè mutie mùù muuti kè di tóní ðe kó dipänni ké m benke.

18 Pèè kó difõnkúò kè dí n féúté yepedabe yèyiekè yèè màke dibenni dimáà dimáà, ke kpa kuyènkù nè dinaadapànni dimáà nè yepedakè yèdèé ké yè wènnénè tidiiti di m pã tì, ké ðè cóú mmenaà mbè tu mè diféè kétuò, dipänni ndi dìi kó kufõõku n naati.

19 Kè di dèè dí waá ndibòdaà meyei nhũtìmù kpéi nnè yepedabe yèdèé yèè màke dibenni dimáà dimáà ké n féúté metaummè kpéi.

20 Kè ikuó niùtìi ðè nni mbenke ké ðè nni nféúté metaummè tou borè, kéwènnénè tidipànti kóo pèè nè yepedabe yedé. Dè tu n kperè nde bè m pã ðè ikuó niùbè yóo nte ðè.

21 Dε kó diyìè kètíí nké n sãnte, dí báá pĩ mmutǎmmú dε yìè. Dè yó ntú ikuó nyi di kpéí nsáà nè di yaábíó bá kè di bo kèè bíékè.

22 Kè di dei tidiitì di báá deite kétaunnè tìì bo di paa mmànkú, di mε mbáá kónté kédérí, dí tì yóu bεcĩrìbè nè bεpòòbè kpéí. Mí ndi Yìè nKuyie mmũ di te.

Siheú kó dibanni

23 Kè ti Yìè nKuyie nnáké Mɔyiisi kε d̀̀:

24 Náké Isidayεεribε kε tú:

Dibenni t̀̀nkù yìènwè kó diyìè ketirì ní yó ntú tεom̀̀pùtè nte, di ní t́́í nké n sãnte nè tipíétì nè siheú.

25 Dε yìè di báá pĩ mmutǎmmú, dí n féúté fὲ̀fὲ̀ kétuó.

Meyei nhũtímù kó diyìè dieri

26 Kè ti Yìè nKuyie nyíé kénáké Mɔyiisi kε d̀̀:

27 Ot̀̀nkù yìènwè yìè pínnì yó ntú meyei nhũtímù yìè ndi, di ní t́́í nké n sãnte, kέboú dinùù kέ n féúté fὲ̀fὲ̀ kétuó.

28 Dì báá pĩ mmutǎmmú mamù dε yìè meyei nciémmè kó diyìè ndi, bè yóó di d̀̀ò dì meyei nciémmè kó ikuó kè n di ć́é mmí ndi Yìè nKuyie.

29 Kè wèè í boú dinùù dε yìè bèε ò d̀̀enne o k̀̀bε miεkε.

30 Kè wèè pĩ mmutǎmmú dε yìè m bo ò d̀̀ite o k̀̀bε miεkε.

31 Dì báá pĩ mmutǎmmú dε yìè d̀̀ yóó ntú ikuó nyi di kpéí nsáà bá kè di bo kèè bíékè.

32 Dε kó diyìè yó ntú n kperi ndi, ot̀̀nkù yìè wéínnì kó kuyuoku nku di yóó boúmè dinùù kέnt̀̀ kétuókεnè diyìè tεrì kuyuoku.

Dibanni bè tu dì titouti kperi

33 Kè ti Yiè nKuyie nní nsáké ku náaàtì kénáké Mòyiisi ke dò:

34 Náké Isidayeεriβε ke tú n yē nhotànkù yiénwè yìè τepítè nè dinummurì di nìí ànné titouti kó dibanni ké n sǎnte, kè di mbo ke dò yewe yèyiekè.

35 Diyiè ketirì yìè di tíí nké n sǎnte, de yìè òmòu báá pī mmutǎncéémù.

36 Yewe yèyiekè yenyε miεke, bá di di nìí n féuté feǎfe kétuǎ. Diyiè niínnì yìè kétíí nké n sǎnte ké n féuté feǎfe kétuǎ. Di báá pī mmutǎncéémù dibanni denni dii yìè.

37 Kè ti Yiè nKuyie ndò: M me ntǎāté yèè we di nìí yóó ye ntíí ké n sǎnte, ké n fié iwũǎ kétuǎ ké m pǎ tidiiti kó yepǎrè, ké n fiénè iwũǎ metaummè kpeyi, kécóú mmenaà nkétuǎ kéntū mbá dii yìè di kuó dòmmè.

38 Ke né yiénè iwũǎ di n feu ì siom̀p̀usi kó yewe nè yepǎrè di m pǎǎ nyè nè iwũǎ di n feu ì, di n dounkonè yèè nò kpéí nnè yepǎrè diwèì kpeye.

39 De kó difǎnkùò otànkù yiénwè kó diyiè τepítè nè dinummurì ke sǎ ndi dèite di diiti ke dèè, dí ànné titouti kó dibanni ké nni nsántí ke dò yewe yèyiekè. Dibanni yìè ketirì nè diniínnì yó ntú τeom̀p̀utè nte.

40 Diyiè ketirì, dí waá nyeteβε sààyè nè tipuonti nè kukó nkó titieti, kényǎnku metaummè tou di Yiè nKuyie nyìkè ke dò yewe yèyiekè.

41 Dibenni miεke di nìí ànné dibanni ké nni nsántí ke dò yewe yèyiekè. Dè yó ntú ikuó nyi di kpéí nsǎà nè di yaǎbíó. Dibenni tǎnkù yiénwè miεke nke di nìí yóó ànnémè de kó dibanni.

42 Isidayεεριβε di ní yó mbo titouti miεε nκε κε δò γεwe yèyiekè.

43 Kè dεε yie kè di yaábíi banté κε do ndi dò ã titouti miεε nκε, n di dènnení diì m̀nnì Esibiti. Mí ndi Yiè nKuyie mmî di te.

44 Kè M̀yisii náké Isidayεεριβε γεm̀rè bè yó mbaà nyè tí Yiè nKuyie nkó γεbaa.

24

Bè bo mpī mmèè botí metaummè tou kó tefitíkèkètè

1 Kè ti Yiè nKuyie nnáké M̀yisii κε δò:

2 Náké Isidayεεριβε kè bè da duó nhodifè kó mekòsààmè di bo ntuònnèmè tefitíkèkètè deyuo ndemou.

3 Kè Anoo tè Ìnné metaummè tou miεε kuyààkù kùù pì metaummè tou Ìkú dè ku ìkè, kè tè ní nyié nκε cóú mí ndi Yiè nKuyie n yìkè kéwénténè. Dè yóó ntú ikuó nyi di kpeí nnè di yaábíi s̄á.

4 Anoo yóó de nyínné tefitíkèkètè mesoo nsààmè kpete kéccōnné te búkúsí kè dè ní ncóú nkeyènkè kemou n yìkè.

Péèbè bè yó mpāā mbè Kuyie

5 A waá mmuyuo nsààmù kédoònè péèbè tēpítè nè bèdébè bá wèè péè kòo yuo ncéékù mbo cidòòbè bèkuò.

6 Kàa bè daá mmesoo nsààmè kóo tábùrì Ìnkè icuó idéi bèkuò bèkuò mí ndi Yiè nKuyie n yìkè,

7 kéccóú mbá kùù cóú Ìnkè tihúúnti sààti bè yóó tuo ntì, kè dεε benke péè omou túmè mí ndi Yiè nKuyie n kou.

⁸ Bá tèè om̀p̀r̀t̀è nte bè ní yóó daámmè de kóo p̀éè meṣṣṣ nsààmè kóo táb̀ur̀ì ìnkè mí ndi Yiè nKuyie n ỳìkè. D́ndi Isidayeeriḃe di dò nké mme ndṣ̀ri sáà.

⁹ Anṣṣ nè o bí beè yó nte de kóo p̀éè, bè ní nkari metaummè tou kó kudànkù ké bè càáké ke yé bè bè nni mpāmèmu kè beè cãã nkè beè dò nké bè di. De kó ikuó yó mbomu sáà.

Bè dò nkédòòmè wèè sáá nKuyie nè wèè bo poté otòu kékuo

¹⁰⁻¹¹ Danni kóo nitipòkù m̀òu weè do bo Isidayeeriḃe cuokè kòo yè̀t̀ir̀ì tu Dibidi, kòo peitè osapàà nkòo yè̀t̀ir̀ì ntu Sedomii, kòo peiténè Esibiti kou m̀òu odapàà. Diyie mari kè dè kóo dapàà nnè Isidayeeri kou, kè bè nkpa nkè de kóo dapàà nsáá nKuyie, kè bèè ò kàtenè M̀oyiisi borè.

¹² Kè bèè ò kànnè ké nhò bàa ke kèmmúnè ti Yiè nKuyie mbo bè nàkémè bè dò nkóò d̀òòmè.

¹³ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè M̀oyiisi ke dò:

¹⁴ De kóo dapàà wèè n sáá mmí nKuyie, á ò dènnè Isidayeeriḃe kari, bèè kó dimàà kèè ò n sáámmè mí nKuyie nkè beè nó mbe nṣṣ o yuu ìnkè kè Isidayeeriḃe beṃṃṣṣ ò bùs̀t̀ì yetárè kékuo.

¹⁵ Kàa náké Isidayeeriḃe ke tú n yé nkè wèè n sáá mmí nKuyie nkùù ò te weè tṣṣ de kó meyi.

¹⁶ Kè wèè n sáá mbè dò nkóò bùs̀t̀ì yetárè nyè kékuo, kòò tu op̀d̀d̀ yoo dihei yiè nke né n sáá mbèè ò kùo.

¹⁷ Kè wèè poté otòu ke kùo, bèè ò kùo.

¹⁸ Kè wèè kùo otòu kó feḏ̀fè wèè ò yietí feḏ̀òùfè.

¹⁹ Wèè k̀ò̀t̀e otòu bè múnke ò k̀ò̀t̀e.

20 Wèè kèéte otòu kóũ bèe kèéte o kperi. Kè wèè kpréte otòu nònfè bèe kpréte o kofe. Kè wèè feuté otòu nìnnì bèe feuté o kperi. Kè wèè ànné otòu kuyènkù bèe kù nhò ànné múнке.

21 Kè wèè poté feḏfe ke kùò wèe yietí kéfóó, kè wèè poté onitì ke kùò bèe ò kùò.

22 Di bekùnè mèè botí diheì yembè di yó mme mbekùnè bepòòbè. Mí ndi Yiè nKuyie mmí di te.

23 Mòyiisi tì nàké dì mònni Isidayeeriβε kè bèe denne de kóo dapàà nwèè sǎá nKuyie mβε karì kóò bùótí yetárè kékua. Memme bè dòòmè ti Yiè nKuyie nnàké tì Mòyiisi.

25

Dibenni ketenkè bo om̀pè di

1 Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Mòyiisi Sinaii tārì ìnkè ke d̀ò:

2 Náké Isidayeeriβε ke tú n yè nkè di ta dì mònni diheì n di duó ndi, dí soó mmukútímù, kè ketenkèe om̀pè kè dè ntú n kó disānni.

3 Dí nkuuti ke d̀ò yebie nyèkuò, kémbuòti di diiti, kèpienko fínyĩ kó detie nke t̃ũ de be.

4 Dibenni yíènni miεke ketenkè kó diom̀p̀ubenni ndi, di báá buotí, di me mbáá píe nfínyĩ kó detie. Dè yó ntú n kó disānni ndi.

5 Kè tididenti yè di báá tì d̀èite, bá nè di í me mpiemmè di tie nkè dè peité, di báá t̃ũ de be, ketenkè om̀p̀ubenni ndi.

6 Dí nyo ntididenti díndi nè di kó tidaati nè di kó bet̃mbè nè bepòòbè bèè di bonè.

7 Nè de kó tidiiti miεke nke di wũ yóó pétémè kédi nè diheì kó tiwanwantì timou.

Tidaatì fīmmù kó dibenni

⁸ Di níí kaà nyɛbie nyɛyiekè yɛyiekè kuce mèyiekè. De kó yɛbie nyó mbo yɛbie nsipísìnàà nè yèwɛi ndi.

⁹ Dibenni sipísìnàà nè diwéínnì kóo tǎnkù yiénwè kó diyìè píínnì, diyìè dièrì ndi, mɛyɛi nhũtímù kpéí. Dí duó nkè bèe eé ditǎteheù dihéi dimou miɛke,

¹⁰ kǎpīɛkè, dibenni sipísìnùmmù kperi yó ntúmè tidaatì fīmmù kperi ndi, dibanni dièrì kó dibenni ndi, òmòu ténke bá ntú kudaakù n kó ketenkè kemou miɛke. De kó dibenni bá wè ò bo na kéwɛte kétiekè o tenkè, bá wè kòo kò nho cīɛtè.

¹¹ Dibenni sipísìnùmmù kperi yó ntú tidaatì fīmmù kperi ndi, dibanni dièrì kó dibenni ndi. De benni di báá buótí di mɛ mbáá deite tididenti yoo dí tǎũ detie mbè tu dè fínyí de be, di í píe nde kó yɛbe.

¹² De kó dibenni tú tidaatì fīmmù kperi ndi, de kó dibenni miɛke di yó nyo ntididenti nti. Diwèi kó dibenni ndi, dí ndi wùó ndì cǎá.

¹³ De kó dibenni miɛke bá wè ò bo na kéwɛte kétiekè o tenkè.

¹⁴ Kòo mǎu fiitinè o kou ketenkè yoo ò kè nhò donnè, ò báá ò ciitè.

¹⁵ Wèe wénté dè kpaá yɛbie nyèdè kè n kó dibennii tuɔkení, de miɛke nke ò yóó namè kòò kèété idíítí.

¹⁶ Kè yɛbie nsũ idíítí nsũ kè yè mɛ nkéńńì idíítí nkéńńì, di yó nwéi yɛbie mmamè mme ke kékíí idíítí.

¹⁷ Di miɛke òmòu báá ciitè otòu. Di nni ndé, mí ndi Yiè nKuyie mmũ di te.

¹⁸ Dí mpí n tié nnè n kuó kéndɔɔri dè yɛmmè, mɛmmɛ di bo mbomè di tenkè ke bá nyĩèkù dèmarè.

¹⁹ Kè di paa nní mpeí, kè di yo nke sànnè kémbo ke í yĩèkù.

20 Kè dè yèmmè di bo beke dimáà ke dò: Ti né yó nyo mba kè ti í kùú tí dibenni yiénni ke dèite tidiiti?

21 N yóó duó nkè n kó mesàà mmeè níí mbo di ñnkè, dibenni kuónni mieke kè di paa nníí pèité, kè dè nsànnè di bo nyommè ke dò yebie nyètããti.

22 Kè di buótí dibenni níínni mieke di bo na kényo ntidikóti kétuakenè dibenni wéínni di bo deitemè tipànti.

A bo wète kédontémè a tenkè

23 Òmòu báá fité ketenkè sáà kè dèe deè ke yé mî temè ketenkè kè di tú bepòòbè ke bo ke mieke.

24 Dihèi n yóó di duó ndi mieke, dí dáu nyikuó kòò mòu fité o tenkè wèe na kéwète ké kè donté.

25 Kòò mòu tebite ta ticíti ke fité ketenkè, o cîètè kou wèè ò tókénè weè dò nkéwète ké kè donté.

26 Kòò mòu me nyí mòke wèè ò tókénè ke bo na ké kè donté, kòò wète ke pètè dìi yìè idíítí ò bo na kéwète kédonté o tenkè.

27 Bèe kaà nyebie nyèè pèètè kébate yèè kpaá, kè tidaati fñimmù benni né na kétuakení kòò ò tèñné, kéwète kètieke o tenkè.

28 Kòò me nyí pètè ò bo yietí mù wèè kè donté wè nkpaá ke kè te, ke baanè tidaati fñimmù benni kòò né na kéwète kécouté o tenkè.

29 Kòò me nfité tecíètè kè tè bo dihèi iduotí fité dì, dibenni dimáà kó mukũũ mmiieke nke ò bo namè kéwète ké tè donté. Kòò dó kéwète ké tè donté dè báá pèètè dibenni nè ò tè fitémè.

30 Kè dè pèètè dibenni kòò í wète ke tè donté, wèè tè donté weè yó ntè te sáà nè o yaábíó. Te yìè mbáá wète ké tè çouté tidaati fñimmù bo tuakemè.

31 Kè sicéi sii bo yehèkè iduotí í fité yè si yó ndònnè depaa ndòmmè mme, te yìè nníí bo na kéwète ké tè

donté yoo wèe wēte ké tè cəuté tidaatì fīmmù bo tuəkemè.

³² Defiibe biε yó mməkemu kuε ke níí na kéwēte kédonté be tenkè yoo be cēī sǎǎ.

³³ Bá kè Defii botí kou weè donténè o tebite teçĩtè, kè tidaatì fīmmù benni tùòke wèe wēte ké tè duó nte yiè, ke yé be cēī sù tumè be kperε bè mòke dè Isidayεribe tenkè miεke.

³⁴ Bè báá fíté be pénnè be kó ketenkè yó nni nke sǎǎ.

Bè bo mpenni mèè botí beçĩribè be kperε

³⁵ Kòò mǎu kou ta ticĩtì miεke ke ténke í mǎke mùmamù, wè nhò tǎ, kòò me ntú opǎò nwe ò nhò tǎ, kè dèε yie nkòò mbo o borè.

³⁶ Ò bá nwanti mucóntimu o ñnkè, ò bá nwanti ke bo ò di. Ò ndé mí ndi Yiè nKuyie nkè o kou nhò bonè.

³⁷ Kòò me nhò pènte idíítí nyi ò bá nwanti kécǎnte, kè tidiitì me nni nti ò bá nwanti wèe ò tǎhné kénóó.

³⁸ Mí ndi Yiè nKuyie mmù di te kè di dènnení Esibiti ke bo di duó nKannahǎǎ tenkè, kè di ntú n kǎbe.

Onìtì bo wēte kédontémè otǎu

³⁹ Kòò mǎu kou ta mesémmè miεke ke ténke í mǎke mùmamù, ke fiténè omáá otǎu ke bo mpǐ nho tǎmmú, wèe ò donté ò báá ò pǐnné mudaatǎmmú.

⁴⁰ Wè nhò bonè ke dǎnnè o kóo tǎnti yoo wèe kǎtení ke ò taànè. Wè nhò pǐnnè mutǎmmú kè tidaatì fīmmù benni yàa tuəkenní.

⁴¹ Kè tidaatì fīmmù benni tùòkení, wèe kò nwenwe nè o bí o kǎbe borè, kékari o yembè tenkè.

42 Di tú n kó betōmbè mbe, kè n di dènnení Esibiti, òmòù báá fité omáà bè ã ã fitémè kudaakù.

43 Di miεke òmòù báá dōnè otòù muwērímú. Mí ndi Yiè nKuyie mmí di te, di nni ndé!

44 Di kó tidaatì tinitidaatì nè tinitipòtì tì yóó yènní yεhekè yèè di fité yènye. Di yó mbe ndonnè tidaatì.

45 Bepòðbè bèè kàtení ke di bonè, di bo na ke ní donté be bí, yoo bèè do di bonè nè dimònnì be yaàbí. Bè bè peité di tenkè nke dî bè te.

46 Di bo kú kényóu dè di bí ì dò nké dè tùóté, kè bembε ntú di kó tidaatì sáà. Kè di tebiù Isidayεeribe tabè, òmòù báá dōnè otòù muwērímú.

47 Kè dè me ndò mbepòðbè yoo bèè kàtenè ke di bonè be kóò mòù mōke idíítí, kè di tebite matè ò mōkenè dibànnì, koò fiténè temáà yoo bá kè bepòðbè kó deyaàbire marè nde tè fiténèmè temáà.

48 Di mōkemu kuce ke bo na kέwεte kédonté di tebite, di kou mòù bo na kέwεte kédonté di tebite.

49 O cice kou yoo o cice kou kó debire bo na kέwεte ké tè donté, yoo otòù mòù nè wè bè tu meyĩ mmémáà kabe. Kè dè í dò mmemme tè wεte ke pète te kperε tè bo na kέwεte kédonté temáà.

50 Kè tè yóó donté temáà bèe náké nè wèè do nké tè donté, kè bèe kaa nyεbie nwèè do tè donté ò tè donté kè yèè bie sooté de cuokè, kè n kó dibenni né na kétuàkení. Bè yóó wénté yεbie nyèè soké yènye de cuokè ke né na kέkéété idíítí bá dî yìè kè idíítí mmànnè bè ã ã yietí ì otòntì diyìè dimáà miεke.

51 Kè de kó yεbie nkpaá ke sū ò yóó yietí kè ì nsūmu kè di tebite na kέwεte kédonté temáà.

52 Kè yεbie mme nyí kpaá sū kè tidaatì fĩmmù benni tùàkení tè tó yietí kè dè mmànnè yεbie mmàmè, kè tèe wεte kédonté temáà.

⁵³ Kè bè donté òmòu ò ní yó mbo wèè ò donté o cǐtè ke dò nho tǒnti nwe, di báá yie nkè bè nhò dǒ̀rinè muwǎ́rímú.

⁵⁴ Kòò me nyí na ke bo wǎte kédonté omáà de kó meborime madé mieke wè mbaa tidaati fĩmmù benni kǎyè wenwe nè o bí.

Kuyie nyǎmmè ku kabè dò nké nku ntũ nkumáà

⁵⁵ Díndi Isidayǎeribe di tú n kó betǒmbè mbe kè n di dènnení Esibiti kó ketenkè. Mí ndi Yiè nkuyie mǐ di dènnení Esibiti tenkè. Mí ndi Yiè nKuyie mmũ di te.

26

¹ Di báá dǎ̀ sitenkaanì kǎ̀ sì fííkú yoo di fííkú yesĩmpókè, di báá cíké yetárè kǎ̀ yè kèrí tifènti kǎ̀fííkú kǎ̀nninku ye ìkè. Mí ndi Yiè nKuyie mmũ di te.

² Dí mpĩ n di nǎké tì siompùsi ìnkè, kéndé n taummè tou. Mǐ tu di Yiè nKuyie.

Kuyie nyǎmmè nkù yóó bè dǎ̀ mesàà

³ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Isidayǎeribe ke dǎ̀: Kè di yie nke pĩ n tié nnè n tannò ke dǎ̀ri dè yǎmmè,

⁴ m bo ndi duò nfetaafè fe mǎnnì, kè di paa nní mpeí mesàà nkè di tebiiti mpeí mesàà.

⁵ Kè di ní mpuotì tidiiti kè di tebiitii binè, kè di ntǔ di tebiiti kǎ̀tuǎkenè di bo buǎtímè tidiiti, kè di nyo ke sǎnnè kǎ̀mbo bá dǎ̀marè í di kǎ̀ǎnnè.

⁶ Kè n di duò ndiwèi diheì mieke, kè di ní nduó ke í yǎ̀kù. Kè n kei ndesĩnnè, mudoò ténke báá ǎnnè di kó ketenkè mieke.

⁷ Kè di mbeti di dootitǎ̀bè ke bè kò̀.

⁸ Di miεke benìtìbè bènùmmù níí bo mbeti tekòùtè (100), kè tekòùtè mbeti tekòupííítè (10000) kè di bè kòù.

⁹ Kè nní mbo difōnkó kéduó nkè di pié kè nní mpī n di dòònè mèè taummè.

¹⁰ Kè di níí nyo ndi diitì kè tipàntì bi, kè di cūñní tikótì kéãnné tipàntì.

¹¹ Kè n cīètè mbo di cuokè sáà, m báá di pè.

¹² M bo mbo di cuokè, ke di te kè di tú n kàbe.

¹³ Mí ndi Yìè nKuyie mmī di te, ke di dènneni Esibiti. Kè dè bo yie nkè di ténke bá ntú tidaati, ke touté di tuò Esibiti kàbe do di tou nyè, ke dí na ke ò nkérí ke yíeo.

Kuyie nyè kù yóó bè poté tì yēīti

¹⁴ Kè ti Yìè nKuyie nní nsàké ku náàntì kébéi nke dò: Kè di me nyete n kpeti ke í tūnne n tannò yemou,

¹⁵ kè di bùtinné n kuó ke pè n tié, kè di tôte n di dòònè mèè taummè, ke yóu ke ténke í dōori n tannò yemou yēmmè.

¹⁶ Nte n yóó di dōòmè:

M bo duó nkè meyei ndiemè di do ké di kūō nkè kukōntonno diékù di pī nkè di nuò nta, kè kuu ta kéncáá ndi kēntì. Kè di níí buotí tidiiti kè tì bi kè di dootitòbèe kōteni ké tì dèite bá di báá cōnte.

¹⁷ Kè n di bùtinné kè di dootitòbèe di na, di nūmbè bo di baaté kè di ncooti bá bè í di beti.

¹⁸ Bá nè memme kè di í kēnté n kpeti, nní ndi sàké tiyēīti di yei nkpeí,

¹⁹ kēpōnte di wērimú mùu te kè di mōke tefentè, m bo duó nkè tiwetìi kpenke timátì tēmè bá fetaafe bá nniu, kè ketenkèe kpenke kédontenè disōowū.

20 Kè di sǒnté kéndeu di wērí mú detetìrè bá di paa mbá mpéí. Di paa nkó titebiiti me mbá mpéí.

21 Nè memme kè di yete, ke í dó ké n kénté, nní ndi sǒké tiyēĩti di yei mmamè,

22 kédú nkè desĩnnè yènní kempĩ ndi bí, kèdeè di wũḍ, desĩnnè bo di yaate kè di ce di do kerì ìi kpánné.

23 Kè n yĩ memme kè dè í sànnè ke bo di tié, kè dè dò ndi kpaá sǒké ke yetírì n kpèti.

24 De mǎnnì mí mmómmuḡ mmũ né yóó cómmú ké di poté di yei nkpeí,

25 kédú nkè di dootitǎbè ndi kǎu, ke peiri di tǎte mǎè kpéi n di dǎnnè mǎè taummè. Kè di coké ke tìi ndi eké miéke, n duónko mutenkũ nnè de kpéi nkè di ta di dootitǎbè nḡu miéke.

26 Kè n di mǎnte mudii, kè benitipòbè tepítè níi wǎnné kǎpũnné pǎè dipǎèfiunnì dimáá miéke, ké wè ndi dú nkè dí ò berí kǎwérì kǎcááké bá di bá nsànnè.

27 Kè n yĩ memme kè di baa yete ke í dó ke n kénté,

28 m miéke bo di yè, kè n di ãnné tiyēĩti di yei nkpeí,

29 kè di nkǎu di bí ke cáá, initidaaì nè initipòì,

30 ke puḡ ndi bḡwũḍtǎrè nè di wũḍtǎrè di tuḡ nyèè ñnkè tihúúntì ké di kuḡ kǎwǎnnénè di bǎkè m puḡ nyè.

31 M miéke bo di yè kè n dú nkè di ekèe naá nti-dobontì, kè m puḡ ndi wũḍtǎrè, n ténke bá nkémmú tihúúntì di tuḡ ntì kó kufḡḡku.

32 Mii mǎmmuḡ nyóó pǎnte di kó diheì kédéíté, kè dǎè di di dootitǎbè bèè kǎriní ke bo mbo de kó diheì miéke.

33 Kè n dú nkè mudoò tanní kè dí cíté, kè di cǎĩ naá ntidobontì, kè di tenkèe dǎúnko.

34 Di bo mbo dìi m̀ǹǹǹ di dootit̀b̀è tenk̀è miεke, de m̀ǹǹǹ di tenk̀è bo p̀été tεom̀p̀ùt̀è di do k̀è m̀ǹt̀è t̀è,

35 k̀è bo om̀p̀è, de m̀ǹǹǹ k̀éfóó ndi do k̀è yeteǹè t̀è om̀p̀ùt̀è di bo dìi m̀ǹǹǹ ke miεke.

36 Di k̀abe bèè bo yenté di dootit̀b̀è ek̀è miεke m bo bè ānné kufōwáá, mbá k̀è kufōk̀p̀èrik̀ù nampε bèè coké k̀éndò nhòm̀où bè bèti ǹè disiè, k̀è bè ncok̀ù ke duò bá òm̀où í bè bèti.

37 Bè bo ncok̀ù ke bétírí bet̀b̀è ke dò mbe dootit̀b̀è bè bèti, òm̀où me nyí bè bèti. Di báá na k̀ébaa di dootit̀b̀è.

38 K̀è di yei ndi dootit̀b̀è tenk̀è miεke, k̀è k̀è di di.

39 Di miεke bèè bo yenté k̀embo be dootit̀b̀è ek̀è miεke bè bo ncĩtiri, be mómm̀m̀be be yei nk̀p̀éi nnè be yembè k̀ōme k̀p̀éi.

Kuyie nyóó daatenímè kù d̀d̀ǹè Isidayεeribe m̀è taummè k̀p̀éi

40 De m̀ǹǹǹ ndi Isidayεeribe bèè yó nkpaá bè yóó bantémè bεmbe ǹè be yembè bè d̀d̀m̀è meyei nké m̀è dáa nke d̀: Ti càr̀èmu ti yetemè a k̀peti.

41 De m̀ǹǹǹ k̀éban_té ke dò mm̀i còm̀m̀ú ke bè d̀enne be tenk̀è, ke bè k̀t̀eǹè be dootit̀b̀è cie. De m̀ǹǹǹ bεmbe bèè to do k̀peñǹi k̀è bèe k̀ék̀unne bεmáá k̀éyie mbe caàr̀imè.

42 De m̀ǹǹǹ k̀è n daatení n d̀d̀ǹè m̀è taummè Sak̀abu ǹè Isaki ǹè Abarahammu ǹè n do nàké t̀i be kó dihei k̀p̀éi.

43 Bè í bo yèè m̀r̀è miεke be eì, di bo om̀p̀è. Ke s̀ó mbè ité k̀è di d̀úngo, de m̀ǹǹǹ k̀è bèe yà meyei nkó mucóntimu bè yete m̀è k̀p̀éi n tié nke p̀è n kuó.

44 Bá ǹè bè yó mme mbomè be dootit̀b̀è cie n yí yóó bè dootóo, yoo m miεkeε bè yè k̀è mbè k̀ù páíí,

kétōte metaummè n do bè dònè mè. Mí mbe Yiè nKuyie mmî bè te.

⁴⁵ N yóó daatemu be kpéí nkédaatení n do dònè mèè taummè be yembè ké bè dènne Esibiti ibotí tel nuò mmieke ke bo ntú be Yiè nKuyie. Mî tu di Yiè nKuyie.

⁴⁶ Yeè tannò nye ti Yiè nKuyie ndo nàkémè Mòyiisi nè ku tíe nnè ku kuó Sinaíi tārì ìnkè Isidayeeribe kpéí.

27

Bè bo ndèi mèè botí bè dǎunnè yèè nò Kuyie

¹ Kè ti Yiè nKuyie mbéinnè Mòyiisi ke dò:

² Náké Isidayeeribe ke tú n yē nkòò mǎu dó kédèite dinùù ò n dǎunnè di, kòò n dǎunnè dinùù ke benné nè onitì nwe.

³ Onitì wèè mǎke yebie nsipísidé kénto kétuǎkenè yebie nsipísikuò o díítí bo medítíbii nsipísínùmmù ndi, bè kèété ì metaummè tou kpéí.

⁴ Kòo nitipòkù nwe o díítí bo medítíbii nsipísitàãti ndi.

⁵ Kè debire nde dèè mǎke yebie nyènùmmù kénto kétuǎkenè sipísidé, kè dè tu denitidaare nde de díítí mbo medítíbii nsipísidé, kè denitipòrè me nni nde ì mbo medítíbii ntepítè.

⁶ Dèè mǎke otǎnkù òmáà kénto kétuǎke yebie nyènùmmù, kè denitidaare nde de díítí mbo medítíbii mmènùmmù, kè denitipòrè nde mè mbo mètããti.

⁷ Yebie nsipísikuò kó difǎnkùò kǎbe, kòo nitidùù nwe medítíbii ntepítè nè mènùmmù, onitipòkù medítíbii ntepítè.

8 Kòò m̀òu me n̄c̄ite ke í dò nhò bo na k̄eyietí de kó idíítí, b̄e è t̄oní ikuó nìùtì borè, k̄e ikuó nìùtì k̄éété o díítí.

9 K̄e d̄e me ndò mbè m p̄ã d̄e tu f̄eð̄f̄e n̄fe b̄e n feu f̄e, f̄e tu n k̄ofe n̄fe.

10 B̄e báá na k̄e f̄e c̄èètenè fetef̄e f̄esààf̄e yoo f̄esĩnf̄e. K̄e b̄e t̄ùóté f̄eð̄f̄e b̄e m p̄ã f̄e ke c̄èètenè fetef̄e idé ì naá n k̄peyi nyi.

11 K̄e de kó f̄eð̄f̄e me ntu ikuó yete f̄enf̄e, b̄e f̄e benke ikuó nìùtì bá k̄e f̄e tu f̄e botí,

12 kòò f̄e w̄énté k̄eyà f̄e wenni yoo f̄e s̄ĩ nk̄ékéété fe díítí.

13 K̄e fe yiè nweè me ndó k̄ew̄ete k̄e f̄e donté w̄e yietí b̄e f̄e k̄éété ì díítí k̄énó n̄ke ì mm̄annè ò bo totémè ò me nyietí ì yecúò yènùmmù kó òm̄áà.

14 Kòò m̀òu m p̄ã o c̄f̄èt̄e, ikuó nìùtì t̄e w̄énté, k̄e t̄e wenni yoo te s̄ĩ, kòò ȳĩ mù, mummu.

15 K̄e t̄e yiè nweè me ndó k̄ew̄ete k̄e t̄e donté w̄e yietí b̄e t̄e k̄éété ì díítí k̄énó nk̄e ì mm̄annè b̄e bo totémè ò yietí ì yecúò yènùmmù kó òm̄áà k̄e nt̄e te.

16 Kòò m̀òu m p̄ã ketenk̄e, dí w̄énté b̄e bo k̄e buotí tidibotí k̄e t̄i mm̄am̄e, k̄ékéété ke díítí. K̄e k̄e dò n̄ke bo na k̄éc̄ut̄e tidibotí c̄idóòb̄e sikousit̄ããti (300) ke díítí mbo medítibii nsip̄is̄inùmmù.

17 Kòò yó m p̄ã de kó ketenk̄e, ke s̄ó tidaati f̄ĩmmù benni bo ke díítí ba m̄me mm̄a.

18 K̄e tidaati f̄ĩmmù benni me mp̄ēēt̄e, kòò k̄e nni mp̄ã, ikuó nìùtì kaà nyebie nyèè k̄p̄áà k̄e tidaati f̄ĩmmù benni t̄er̄i tūkení k̄ékéété ke díítí.

19 Kè kè yiè nwète ke dó ké kè donté wèe yietí ikuó nìùti kèéte ìi díítí kénós nke ìi mmànnè bè bo totémè ò yietí ìi yecúò yènùmmù kó dimáà ké kè tieke.

20 Kòo me nyí kè donté o mómmuò nkòò kè fiténè otòu mòu dè dèemu. Ò ténke báá na ké kè donté.

21 Kè tidaati fīmmù benni me ntùòke, wèe me nkè donté wèe kè yóu, kè naá n kàke nke. Ikuó nìùbè bè kè tieke. Bè kè nni mpāmu.

22 Kòò mòu m pā ketenkè ò donté kè, kè dè í tú o yembè kàke,

23 ikuó nìùti wénté yebie nyèè kpaá kè tidaati fīmmù bennii tuàkení kékééte ke díítí wèe kè nni mpāã nkòo yietí ke díítí de yiè, ì tu n kpeyi nyi.

24 Kè tidaati fīmmù benni tùòke wèe do kè te nè dimònni wèe wète ké kè còutè, o yembè kàke nke.

25 Bè ní yóó tūnne idíítí ìi kèéte metaummè tou kpéí i kó kukperíkù nku, kékééte de kó idíítí. De kó idíítí kó fesàmpófè cèékù bo kàdammù tepíítè nte.

Yepārè yebotí yebotí

26 Òmòu bá m pā o òfè peité fè meketimè kè fè tu fedaafe, fè die nke tú n kàfe nfe. Kòo nààfè nfe yoo o pièfè yoo o buotè.

27 Kòò mòu m pā feòfè bè í n feu fè, bè bo na kèwète ké fè donté keyietí fe díítí kénós nkè dè mmànnè bè bo totémè o yietí ìi yecúò yènùmmù kó dimáà. Kè fe yiè me nyí dó kèwète ké fè donté bèe fè fité fe díítí.

28 Kòò mòu m pā dèmarè ke tú, ò dè nni mpāmu sàà, bè báá na kèwète ké dè donté yoo bèe dè fité. Kòo nìti nwe yoo feòfè yoo o yembè o yóunè kèe tenkè, bè m pāã ndèè kó dimàà mebotí dè tu n kperè nde.

29 Kòò nìtì nwe bè m pãmè bè báá na kέwετε kóò donté, bèε ò kùò.

Ti bo n duàmmè Kuyie nti mαke de kó dimàà kó depííndè

30 Kè di dèite di paa nkó tidiiti nè di tebiiti dí dè berí kέδεite dèè tu depííndè, dè tu n kπεε ndε.

31 Kòò mαù dó kέwετε kέdonté o kó depííndè kó dèmarè wèe yietí kénós nkè dè mmànnè bè bo totémè ò yietí ì yecúò yènùmmù kó dimáà.

32 Dèè kó dimàà tu iwũò, inààke nè ipe nè sibóó, fèè òfè ní tú fepíínfè fè tu nkαfe nfe.

33 Dí ní báá fè cèèτεnè fεsààfè yoo fεsĩnfè. Kòò mαù fè cèèτε, fεnfε nè ò cèèτεnè fè idé ì naá n kπεyi nyi, bè με mbáá na kέwετε kέ ì donté.

34 Ti Yiè nKuyie ndo duó nyì kuó nyi Møyiisi Sinaii tārì ñnkè Isidayεεribe kpéí.

Bibiri Kuyie Nnààntì Pátírì
The Holy Bible in the Ditammari language of Benin

copyright © 2001 SIM International

Language: Ditammari

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-05-31

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 28 Dec 2024 from source files dated 31 Aug 2023

5e2d0f12-f1d8-567b-bf98-cf1de4599d16